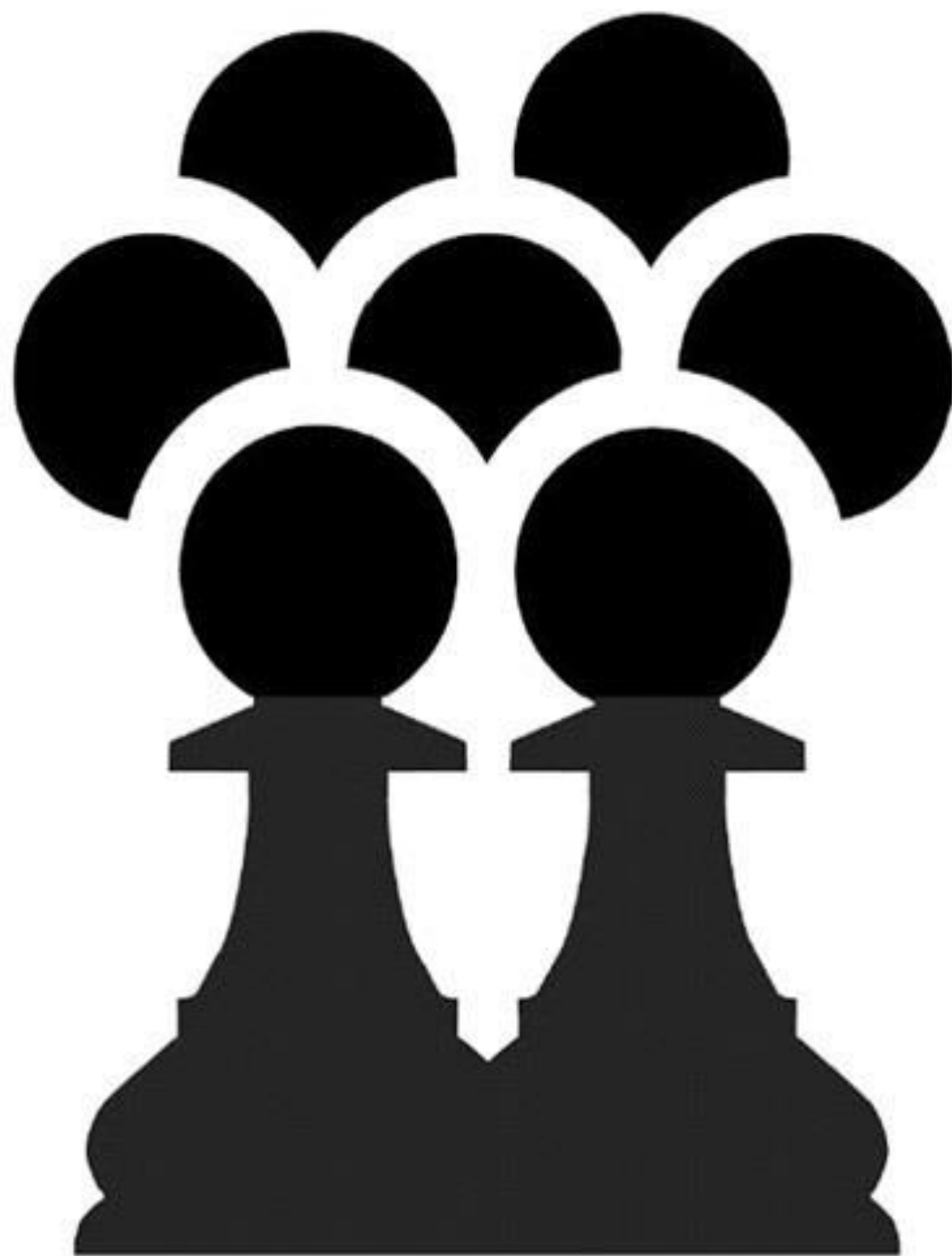

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

jaargang **70** | nummer **3** | april 2022

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **70** | nummer **3** | april 2022

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Wooncentrum Gondelkade, Gondelkade 33, Zoetermeer
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 144,- / junioren (t/m 20 jr): € 69,- / studenten: € 69,- /
 leskosten € 20,- / alleen extern: € 65,00
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	S. Kooiman (Stephan)	Bonaire 22 2721 LJ Zoetermeer	(06) 34 16 79 10 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	Azaleapark 15 2724 JA Zoetermeer	(06) 29 47 98 46 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Dongestraat 18 2652 DP Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	M. Hettfleisch (Maurice)	Zijlstraat 135 2353 NN Leiderdorp	(06) 13 18 31 03 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	D.J.F. van Nies (Dingeman)	Rhonestroom 22 2721 CC Zoetermeer	(079) 341 84 32 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail	
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29	redactie.depromoot @gmail.com
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35	
webmaster svpromotie.nl	R.W. Minnema (Rens)		rwminnema@hotmail.com	
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl	

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Opgaven: Kort maar krachtig	<i>redactie</i>	1 + 36
Intro 1: Redactioneel	<i>redactie</i>	2
Intro 2: Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Intern: De beste voorbereiding	<i>Maarten Wichhart</i>	3
Intern: Stand na de 21 ^e ronde (5 april 2022)	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Extern: Haven in zicht voor het vlaggenschip	<i>Maurice Hettfleisch</i>	4
Varia: Death in Paradise	<i>Henk Alberts</i>	5
Extern: Uitslagen + programma	<i>redactie</i>	6
Partij: Verliezen op muziek	<i>Manuel Nepveu</i>	7
Varia: Het Ereschavot	<i>Hans Meijer</i>	9
Varia: "Planeet Ivanchuk"	<i>Jan Willem Duijzer</i>	11
Varia: Nutteloze weetjes	<i>Henk Alberts</i>	12
Partij: Herinneringen aan de HSB-kampioenschappen	<i>FM Bernard Bannink</i>	13
Opgaven: Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	14
Partijen: Drie toreneindspelen	<i>Rudi Matai</i>	15
Varia: Guido van de Werve in Eye Filmmuseum	<i>Henk Alberts</i>	18
Varia: Schakersbedrog? [2]	<i>Nico Peerdeman</i>	20
Partij: Talrijke mogelijkheden schitteren als een Robijn	<i>Maarten van Zetten</i>	23
Spelregels: 1x of 2x onreglementair?	<i>Rob de Vries</i>	26
Partij: Mijn beste online-zet ooit	<i>CM Rachid Schrik</i>	28
Puzzel: Oplossing kerstpuzzel 2021	<i>Jan Blankespoor</i>	30
Varia: Rob Scholte in de Fundatie in Zwolle	<i>Henk Alberts</i>	31
Varia: Bij de strijd op het schaakbord [...]	<i>Chris Schoon</i>	32
Partijen: Eindelijk scoor ik in het Bierteam!	<i>Rudi Matai</i>	33
Oude doos: Bestaat Promotie?	<i>Edgar H. Kriggen</i>	35
Opgaven: Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	37
Agenda: Alle evenementen t/m zomer 2022	<i>bestuur</i>	38

3 maal "kort maar krachtig" - deel 1

[A] ● zwart aan zet [zie ook blz. 36]	[B] ○ wit aan zet bron: Hans Ree (NRC)	[C] ○ wit aan zet oplossingen: → blz. 37
---	--	--

intro		Redactioneel(tje)	Henk Alberts Rob de Vries
--------------	---	--------------------------	--

Het verhaal van de voorzitter dat u hieronder aantreft is "iets" langer uitgevallen dan we gewend zijn. Vandaar dat er op deze pagina maar weinig ruimte overblijft voor het redactionele intro. We beperken ons daarom tot de opmerking dat deze Promoot weer "normale" proporties heeft, na dat superdikke decembernummer (heeft u het al uit?). Hoe dan ook, veel leesplezier!

intro		Van de voorzitter	Jaap van den Berg
--------------	---	--------------------------	--------------------------

Het is op het moment van schrijven ruim twee jaar geleden dat we onze eerste lockdown tegemoet gingen. Weinigen hadden op de ledenvergadering van maart 2020 kunnen vermoeden dat ook ons schaakleven regelmatig tot stilstand zou komen. Competities werden niet afgemaakt, toernooien gingen niet door en als er tussen lockdowns geschaakt mocht worden, dan moest dat onder strikte regels.

Gelukkig hebben we de afgelopen weken stap voor stap de draad weer kunnen oppakken. En is het overgrote deel van de actieve leden weer iedere dinsdag op de Gondelkade te vinden. Een klein aantal is gestopt, maar we hebben ook enkele nieuwe leden mogen begroeten.

Wat er wel veranderd is, is dat we op dinsdagavond de Gondelkade moeten delen met de bridgeclub Kontrakt met als gevolg dat we de barruimte alleen nog mogen betreden om een drankje te kopen. De ruimte is niet meer beschikbaar om te analyseren. Voor het bestuur was dit de aanleiding om alternatieven te onderzoeken. Penningmeester Ton Morcus heeft op de ledenvergadering van 15 maart de voortgang van deze zoektocht gemeld. Die stemt als het gaat om het vinden van een andere locatie niet hoopvol. Betaalbare alternatieven zijn nog niet gevonden. Een serieuze optie die daarom overwogen wordt is dat we wel op de Gondelkade blijven, maar gaan uitwijken naar de woensdagavond. Een eerste peiling onder de op de jaarvergadering aanwezige leden leerde dat men met deze uitkomst zou kunnen leven. Als bestuur zullen we ruim voor de zomervakantie met een definitief voorstel komen.

In afwachting daarvan blijven we voorlopig de tweede zaal gebruiken als ruimte om te analyseren, tenzij er externe wedstrijden zijn. Een blik op de begroting, die op de ledenvergadering is vastgesteld, leert dat we dat financieel niet kunnen volhouden. Gelukkig hebben we de afgelopen jaren ruime reserves opgebouwd waardoor we nu een stootje kunnen hebben. Maar ook door de gestegen afdracht aan de KNSB als gevolg van de BTW-verplichting is het duidelijk dat het vinden van een betaalbaar alternatief voor de huidige zaal op dinsdagavond noodzaak is.

Tijdens de ledenvergadering heeft ook een bestuurswisseling plaatsgevonden. We hebben afscheid genomen van twee bestuursleden: secretaris Dirk Brinkman en jeugdleider Dingeman van Nies; beide jarenlang vertrouwde gezichten achter de bestuurstafel. Dirk vervulde vanaf maart 1998 bijna een kwart eeuw de secretarisfunctie. Dirk verzorgde niet alleen de ledenadministratie, maar was ook het aanspreekpunt voor de KNSB, HSB en de gemeente. Diverse keren heeft hij het druk gehad met het regelen van huisvesting. Dingeman startte in 2008 en toonde zich een goede organisator van de jeugdafdeling. Hij bond een team aan zich van leden en ouders die zich elke vrijdagavond inzetten voor onze jeugd. Ook ging hij met de jongeren mee naar talloze grandprix's en andere toernooien. We zijn als vereniging Dirk en Dingeman veel dank verschuldigd. Dat hebben we op de ledenvergadering ook uitgesproken.

We zijn blij dat Stephan Kooiman bereid was de functie van secretaris op zich te nemen. We wensen hem alle succes toe in deze functie. We zijn nog op zoek naar een jeugdleider. Dingeman rondt het seizoen af, maar opvolging blijft urgent.

Kortom, als vereniging zijn we niet vrij van zorgen, maar we mogen ons verheugen op een ongestoord vervolg van ons schaakseizoen. Veel plezier gewenst.

□

<i>intern</i>	De beste voorbereiding	<i>Maarten Wichhart</i>
----------------------	-------------------------------	------------------------------------

De winteronderbreking door covid was dit jaar te overzien. In totaal 8 dinsdagen kon er niet “live” geschaakt worden. Dit is een stuk beter dan de twee voorliggende jaren, dus kunnen we goede hoop hebben dat het ergste achter ons ligt. Gelukkig zijn alle vervelende maatregelen zoals de coronapas, de anderhalve meter en het mondkapje verdwenen. We kunnen dus weer helemaal opgaan in ons potje schaak.

Uiteraard heeft deze onderbreking wel gevolgen voor de interne competitie. De 2^e en 3^e periode zullen ingekort worden tot 9 ronden. De bijgewerkte agenda kunt u op de achterzijde van deze Promoot vinden (en ook op onze website).

De tussenstand van de interne is erg interessant. HSB-kampioen Joost gaat aan kop, op korte afstand gevolgd door Bernard en Henk. Dit drietal zal waarschijnlijk gaan uitmaken wie zich clubkampioen van het seizoen 2021/2022 zal mogen noemen. Of wellicht gaat outsider Rens zich nog in de strijd mengen vanaf de 4^e plek.

Daarnaast hebben we de verwoede strijd om promotie en degradatie. Door de korte periodes nog intenser dan voorheen. Paul en Jaap hebben het dit keer niet gered in groep 1, Sebastiaan en Jan K kunnen promotie niet meer mislopen. Daarnaast kan er nog van alles gebeuren.

Schakers willen altijd winnen, en dat begint met een perfecte voorbereiding op de partij. Heeft u zich ook wel eens afgevraagd wat dat nou is, de perfecte voorbereiding. Voor enkelen begint de voorbereiding op maandagavond. Zodra de komende tegenstander bekend is, kunnen de oude partijen opgeduikeld worden. De grote zoektocht naar gaten in het openingsrepertoire van de opponent wordt gestart. Indien nodig kan naast de maandagavond, ook de dinsdag opgeofferd worden voor dit hogere doel.

Sommigen zullen dit anders doen. Op maandagavond vroeg in de veren, en ook dinsdagmiddag nog een powernap. Uitgerust aan het schaakbord verschijnen is het devies. Wellicht in combinatie met een goed dieet.

Anderen hebben een rotsvast vertrouwen in hun eigen kunnen. Zij kijken niet eens naar de indeling. Gaan, ook tussen maandagavond negen uur en dinsdagavond kwart voor acht, gewoon door met hun leven. Maar ook zij zijn bloeddorstig wanneer ze aan het bord verschijnen, en willen hemel en aarde bewegen om met een positief resultaat naar huis te gaan.

Voor mij is de ideale voorbereiding inmiddels duidelijk, met dank aan de club-coryfeeën die de afgelopen weken terugkeren. Zo speelde Han zijn eerste partij in ruim 2 jaar op 22 maart. En hoe! Paul werd genadeloos en overtuigend opzij geschoven. Een week later zagen we Ben weer terug. Ook hij verklaarde ruim twee jaar lang geen stuk te hebben aangeraakt. En ook hij wist tegenstander Nico te overmeesteren.

Wanneer het niet meer gaat, is een pauze dus het beste recept. Bij terugkeer is succes gegarandeerd! Helaas is dit voor de meesten van ons niet haalbaar. Het schaakbloed stroomt daarvoor te snel.

□

intern	Stand na de 21^e ronde (periode 2, ronde 9, 5 april 2022)	Maarten Wichhart
---------------	---	-----------------------------

groep 1					groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR	kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	J. Mostert	114	1943	2137	1	S. de Jong	82	1858	1803 ↑
2	M. Nepveu	105	1865	1908	2	J. Koster	78	1899	1830 ↑
3	B. Albertus	105	1878	1850	3	H. Minnema	74	1737	1729 ↑
4	B. Bannink	102	2206	2100	4	J. Sibbing	70	1864	1636 ↑
5	H. Noordhoek	99	1996	2054	5	J. Blankespoor	62	1916	1697 ↑
6	M. Wichhart	96	1985	1853	6	P. Hijma	58	1465	1391
7	J. Tan	93	1781	1920	7	G. Eggink	58	1862	1923
8	T. de Waal	93	2147	2149	8	D. Brinkman	56	1573	1670
9	S. de Swart	90	1958	1850	9	F. Martens	54	1607	1469
10	R. Minnema	87	1828	1992	10	E. Guijt	54	1733	1789
11	R. Matai	84	1626	2021	11	D. van Nies	54	1603	1453
12	H. Ouwens	81	1914	1960	12	J. de Roo	50	1343	1464
13	M. Hettfleisch	78	1823	1887	13	R. de Vries	48	1392	1322
14	S. Kooiman	78	1735	1833	14	J. Bosman	48	1836	2142
15	R. Schrik	78	2115	2111	15	B. Deurloo	44	--	855
16	J. Veldhuizen	75	1642	1720	16	G. Toxopeus	40	1580	962
17	B. van de Graaf	75	1703	1780	17	C. Schoon	38	1406	1501
18	B. Ahlers	72	2079	2592	18	J. Vane	36	--	1443
19	JW. Duijzer	69	2070	2090	19	H. Boerkamp	36	1860	1702
20	N. Peerdeman	66	1915	1781 ↓	20	D. Strikwerda	22	--	880
21	J. Baas	66	1979	2629					
22	T. Morcus	57	1840	1797 ↓					
23	P. van der Werve	51	1952	1883 ↓					
24	J. van den Berg	51	1733	1706 ↓					

extern	Haven in zicht voor het vlaggenschip	Maurice Hettfleisch
---------------	---	--------------------------------

De competities lopen op hun einde: tijd om de balans op te maken. Het verhaal van dit seizoen is vooral nog het KNSB-bekerteam: na drie gewonnen rondes stuitte Promotie op landskampioen LSG, dat met 3-1 een maatje te groot bleek. Desalniettemin moest LSG op elk bord hard strijden voor de punten. Dit succesverhaal is een gevolg van de vele spelers die boven zichzelf uit wisten te stijgen: Maarten met 2 uit 3, zonder verlies, tegen 3 spelers van 2300; Rachid verloor tegen IM Thomas Willemze pas zijn eerste punt in de KNSB-competities dit seizoen; Jan Willem haalt 1½ uit 2, Paul 2 uit 3, Bernard 1 uit 3, tegen allemaal sterke tegenstanders, en ook Joost, als invaller op het laatste moment vanachter zijn diner opgetrommeld, deed een belangrijke duit in het zakje; alhoewel ik de humor er dan wel van in kan zien, dat zijn snelschaakoverwinning bij een 3-0 stand tegen DSC praktisch overbodig was.

Ondanks de uitmuntende prestatie van het bekerteam, heeft K1 (met veelal dezelfde spelers, dat klopt) veel in zich om het verhaal van de beker te overtreffen. Als kampioenskandidaat ligt een misstap altijd op de loer en daar is ons vlaggenschip al tegenaan gelopen. Maar als je één misstap minder dan maakt

dan de ander, sta je nog steeds bovenaan. Door massale afwezigheid van de vedettes was het risico op een tweede misstap groot, maar de waterdragers wisten de meubelen te redden. Promotie staat met twee wedstrijden te gaan twee punten voor op Leiderdorp en Botwinnik, die in de volgende ronde tegen elkaar spelen: de haven lijkt in zicht, maar stormen kunnen de reis nog verstoren. De laatste ronde speelt Promotie thuis tegen Leiderdorp: dat kan een waar kampioenschapsspektakel (*leg dit met 3x woordwaarde - red.*) worden. Deze wedstrijd is op 21 mei: reserveer die datum in de agenda!

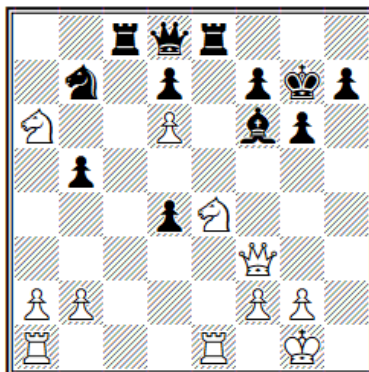
Van het tweede KNSB-team was van begin al duidelijk dat het kampioenschap een illusie zou zijn. Met enkele goede resultaten en een wedstrijd tegen de duidelijke hekkensluiter voor de ploeg, lijkt handhaving zeker.

De HSB-teams hebben elk meegedaan om het kampioenschap, maar kwamen net tekort. H2 speelde een sterk seizoen, maar wist helaas niet te stunten tegen Schaakhuis. H3 stond een tijd bovenaan, maar een verlies tegen de titelconcurrent DSC bedierf de pret en deed de goede tendens kenteren; ook de laatste wedstrijd tegen Botwinnik ging verloren. Tenslotte wist H1 het tegen de titelconcurrent niet te bolwerken: Scheve Toren was ze te sterk af. De wonderen zijn de wereld nog niet uit: met twee keer winst gecombineerd met een verlies van Scheve Toren is een kampioenschap nog mogelijk.

Ten slotte nog een eervolle vermelding voor Rens: hij staat voor H2 nog op een perfecte score! En daar hoor ik ook Rachid bij te noemen: tegen een IM kan je prima verliezen, maar zoals gezegd was dat zijn eerste verlies dit seizoen! In H3 blonken Bas en Jan V. uit met een ongeslagen seizoen. Bas haalde 4½ uit 5 en moest slechts halfje weggeven, Jan speelde twee remises en heeft dus een score van 4 uit 5. De eerlijkheid gebied mij te kennen dat ik in de lijst ongeslagenen ook Pieter moet noemen, alhoewel je met vijf remises niet al te hoog op de topscorerslijst komt. Desalniettemin is de remisebeker ook een prestatie, die niet velen hem zullen nadoen.

varia	Death in Paradise	Henk Alberts
--------------	--------------------------	---------------------

Een tip die ik van Bernard Bannink kreeg: 'Death in Paradise' op BBC One, serie 11, episode 8. Het verhaal: Lucas Rotfeld is een briljante Britse grootmeester die zich lang gelden, in 1987, ineens terugtrok uit de schaakwereld en stopte met schaken. Nu is hij terug om een partij tegen de regerend wereldkampioen Lucas Magnussen (!) te spelen. De partij bereikt onderstaande stelling. Maar na ... Txe4 Dxe4 valt de

witspeler dood neer. Vrij snel wordt duidelijk dat dit komt doordat de witte dame is ingesmeerd met een snelwerkend vergif. Daarom viel Lucas Rotfeld dus vrij snel na het uitvoeren van de zet Dd1-f3 dood neer. Maar hoe dat vergif dan op die witte dame kwam is moeilijk te achterhalen. Hoe dat zit moet u zelf maar eens ergens gaan zien.....

□

<i>extern</i>	Uitslagen + programma	<i>redactie</i>
---------------	------------------------------	-----------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	positie
K1	KNSB 3 ^E	Promotie K1 - LSG 3 Botwinnik 1 - Promotie K1 Promotie K1 - De Amstel 1 ASC 1 - Promotie K1 Philidor Leiden 2 - Promotie K1 Schaakhuis 1 - Promotie K1 Promotie K1 - DD 2 DSC 2 - Promotie K1 Promotie K1 - Leiderdorp 1	7- 1 3½ - 4½ 6 – 2 3 – 5 3 - 5 5 - 3 5 – 3 23 april 21 mei	12 / 14 = 85,7 %	35½ / 56 = 63,4 %	1^e (van 10)
K2	KNSB 4F	Promotie K2 - Zuidoost United 1 LSG 5 - Promotie K2 Promotie K2 - VAS 3 A'dam Berserkers 1 - Promotie K2 HWP Zaanstad 1 - Promotie K2 Promotie K2 - SHTV 2 A'dam West 2 - Promotie K2 Promotie K2 - DD 3	2½ - 5½ 3 - 5 4 - 4 7½ - ½ 5½ - 2½ 3½ - 4½ 5½ - 2½ 21 mei	3 / 14 = 21,4 %	20½ / 56 = 36,6 %	7^e (van 9)
H1	HSB 1B	Haeghe Ooievaar 1 - Promotie H1 RSC-Belg.Park 1 - Promotie H1 Promotie H1 - Scheve Toren 1 Promotie H1 - SHTV 2 Promotie H1 - S'mat Westland 2	2½ - 5½ 3½ - 4½ 2 – 6 12 april 17 mei	4 / 6 = 66,7 %	12 / 24 = 50,0 %	3^e (van 6)
H2	HSB 1A	Promotie H2 - DSC 2 HSV 1 - Promotie H2 Rijswijk 2 - Promotie H2 Schaakhuis 1 - Promotie H2 Promotie H2 - DD 2	4½ - 3½ 5 - 3 2½ - 5½ 4½ - 3½ 26 april	4 / 8 = 50,0 %	16½ / 32 = 51,6 %	3^e (van 6)
H3	HSB 3A	Voorburg 1 - Promotie H3 HSV 2 - Promotie H3 Promotie H3 - Haeghe Ooievaar 2 Promotie H3 - DSC 6 Promotie H3 - Botwinnik 3	3½ - 4½ 3 - 5 4 - 4 2½ - 5½ 3 - 5	5 / 10 = 50,0 %	19 / 40 = 47,5 %	3^e (van 6)
KNSB-beker (poule C)		r1: Oegstgeest '80 - Promotie r2: Promotie - DSC Delft r3: Promotie - Messemaker halve finale: Promotie - LSG	1 - 3 2 - 2 (*) 2½ - 1½ 1 - 3	<i>uitgeschakeld in halve finale</i>		
HSB-beker		r1: Promotie - Haeghe Ooievaar kwartfinale: Promotie - Rijswijk	2 - 2 (*) 19 april	<i>naar kwartfinale</i>		

(*) winst na snelschaak-barrage

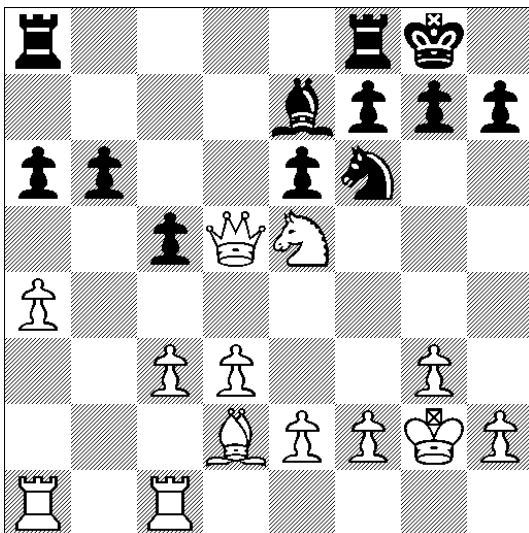
partij	Verliezen op muziek	Manuel Nepveu
---------------	----------------------------	--------------------------

De oudste partij die ik in mijn persoonlijke database heb staan is er eentje waarmee prettige herinneringen zijn verbonden. Niet dat ik deze partij gewonnen heb, integendeel. Maar hij roept herinneringen op aan mijn middelbare schooltijd in Hilversum en wat daar mee samenhangt. Er werd op school redelijk veel geschaakt en mijn tegenstander uit de genoemde partij was wat dit betreft een fanatiekeling. Een en ander had tot gevolg dat ik menige pot met hem gespeeld heb, voornamelijk bij hem thuis, ook in de tijd dat hij – vier jaar jonger – nog op school zat en ik in de volgende fase was beland. Filip Goldstern kwam uit een muzikaal nest. Wat heet. Zijn moeder was onder haar meisjesnaam bekend als Fania Chapiro, een zeer bekende concertpianiste. Zij had in de muziekwereld een klinkende staat van dienst – wie meer wil weten sla haar Wikipediapagina erop na. Als ik bij Filip thuis speelde werd ons spel soms begeleid “op de vleugel”, want moeder Goldstern had niet alleen optredens, maar was ook docente aan het Hilversums Muzieklyceum – een conservatorium – en de leerlingen kwamen bij haar thuis. De onderstaande partij is gespeeld op de klanken van de heer Chopin of een andere Romanticus, ik weet het niet meer. Met ‘muziekschaak’ heb ik trouwens ruime ervaring. In mijn beginjaren als schaker heb ik menige partij gespeeld waarbij “Get off my cloud” en “Under my thumb” voor wilde taferelen zorgden. In Groningen heb ik een KNSB-partij gespeeld begeleid door weldadige orgelklanken (en met sigaar!) en in de Olympus hebben we enige tijd te maken gehad met muziek die door gewichtheffers werd geproduceerd. Explosief, met variërend ritme en niet algemeen gewaardeerd.

Genoeg over de muziek. Aanvankelijk kon ik Filip wel aan, maar rond de tijd dat de genoemde partij werd gespeeld was hij mij duidelijk voorbij. Later verwaterde het contact, ik kwam niet vaak meer in het Gooi en hij ging ook zijn eigen weg. Al met al is hij een sterke schaker geworden, een stevige FM. Wellicht had er nog meer ingezet als hij, zoals tegenwoordig, als talentvolle adolescent had kunnen profiteren van professionele training...

F. Goldstern – MN, Hilversum 1973 *Engels*

1. Pf3 Pf6, 2. c4 e6, 3. g3 b6, 4. Lg2 Lb7, 5. 0-0 Le7, 6. Pc3 c5, 7. d3 0-0, 8. Ld2 d5, 9. cxd5 Pxd5, 10. a4 a6, 11. Db3 Pd7, 12. Tfc1 P7f6, 13. Pe5 Pxc3, 14. bxc3 Lxg2, 15. Kxg2 Dd5+, 16. Dxd5

16. ... Pxd5?

En hier gaat het fout. Na slaan met de pion was er een stelling ontstaan waarin Wit een plusje heeft. Wit gaat nu echter een pion winnen en maakt de partij met een fluwelen handschoen uit. Het ziet er allemaal niet moeilijk uit, een en ander loopt af als een wekker waarvan de veer gesprongen is. →

Fritz heeft op punten wel wat te mekkeren, maar toch heb ik het gevoel behoorlijk gestroomlijnd van het bord gezet te zijn. Dat kan ik waarderen. Overigens moet u nu niet gaan denken dat ik een masochistische inslag heb.

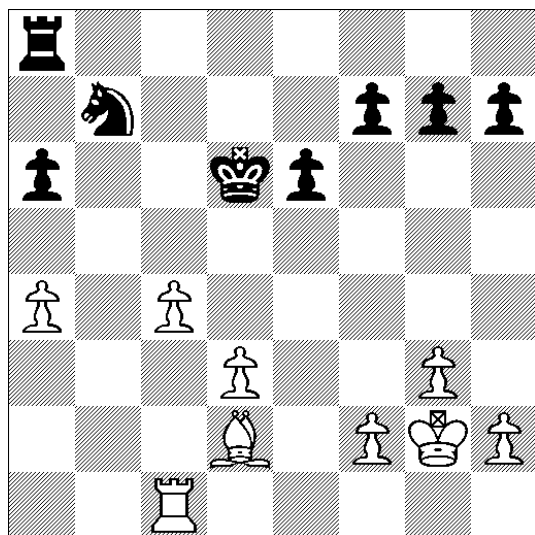
17. Tab1 Tfc8

Hier was 17. ... b5 een manier geweest om de stelling in ieder geval compacter te maken, maar de waardering van Fritz verandert er opmerkelijk genoeg niet door.

18. e4 Pf6, 19. Txb6 c4

Gelukkig zit er een taktiekje in de stelling waarmee ik de nu zwakke c-pion kan doen verdwijnen, een psychologisch plusje in wat voor het overige een slechte stelling is en blijft.

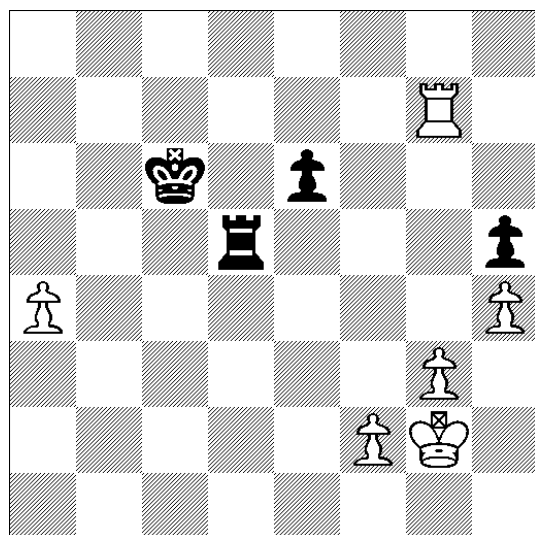
20. Tb7 Kf8, 21. Pxc4 Pxe4, 22. Pb6 Pc5, 23. Pxc8 Pxb7, 24. Pxe7 Kxe7, 25. c4 Kd6

26. c5+?!

Fritz geeft Tb1 aan als overtuigender (+-). Inderdaad had Zwart na de tekstzet meer problemen kunnen opwerpen als hij nu 26..., Kd5 had gespeeld, de waardering blijft dan $\pm$.

26. ... Kc6, 27. Le3 Td8, 28. Tb1! Txd3, 29. Tb6+ Kc7, 30. Lf4+ Kc8, 31. c6 Pd6, 32. Txa6 Kc7, 33. Lxd6+ Kxd6, 34. Ta7 Kxc6, 35. Txf7 h5, 36. Txc7 Td5, 37. h4 en ik hield het voor gezien (1-0).

Het is alsof de duivel er mee speelt, een akelige duivel. Bovenstaand stuk heb ik geschreven, enkele weken voordat ik op 14 februari hoorde dat Filip Goldstern op 65-jarige leeftijd in Zwitserland is overleden. Hartaanval. Op Schaaksite.nl heb ik een berichtje achtergelaten. Saluut Filip!

□

varia	Het Ereschavot	Hans Meijer
--------------	-----------------------	--------------------

Raar woord eigenlijk ereschavot. Het deed mij aan Manuel Nepveu denken. Tijdens onze schaakvakanties merkte ik dat hij op moord- en martelwerktuigen kickt. Daar hoort het schavot zeker bij. Normale schakers die goud, zilver of brons halen staan natuurlijk gewoon op een erepodium maar Manuel niet. Hij prefereert het ereschavot. In de jaren dat hij lid was van Promotie eindigde hij drie keer op de tweede plaats en zo stond hij dus drie keer met een zilveren medaille op het ereschavot. Een keer troefde ik hem af en twee keer deed Bernard Bannink dat. Geen genade was ons motto en Manuel zou ongetwijfeld hetzelfde motto gehanteerd hebben als wij hem de kans geboden hadden. Hij had in die tijd zeker een keertje goud verdiend want hij schaakte toen best goed. Maar ja, er kan er maar een de beste zijn.

Tabel 1: De top 10 van de meest succesvolle schakers van de schaakvereniging Promotie

	Naam	1^e	2^e	3^e	Score
1	Bernard Bannink	21	9	4	85
2	J. Hagoort	8	0	0	24
3	Ben Ahlers	4	4	2	22
4	Ton de Waal	2	4	6	20
5	Willem Broekman	2	5	0	16
6	Jan Blankespoor	2	2	2	12
7	Jan Kalkwijk	3	0	2	11
8	Robby Kevlishvili	1	3	1	10
9	Frits Hoorweg	2	1	1	9
10	Henk Noordhoek	1	2	2	9

In tabel 2 zijn de namen te vinden van de schakers die op het ereschavot gestaan hebben vanaf het schaakjaar 1978/79 tot en met 2018/19. Hun namen zijn in clubblad De Promoot en/of in de verslagen van de jaarvergaderingen terug te vinden. Promotie bestaat al vanaf het schaakjaar 1952/53 en telt dus 26 kampioenen die niet in tabel 2 staan maar wel op de Promotie website (svpromotie.nl) te vinden zijn (ga hiervoor naar de eregalerij). De namen van Blankespoor, Broekman en Kalkwijk staan ieder een keer tussen deze 26 namen en die van mijnheer Hagoort (zo sprak Bernard Bannink hem altijd aan) staat er niet minder dan acht keer tussen.

In het overzicht van tabel 1 is goud drie punten waard, zilver twee punten en brons één punt. Dit leidde tot de top tien van de meest succesvolle schakers van Promotie. De kampioen der kampioenen (il capo di tutti capi) is Bernard Bannink die erin slaagde om niet minder dan 85 punten in de jaren tussen 1982/83 en 2018/19 bij elkaar te sprokkelen. Slechts drie keer stond hij in die lange periode niet op het ereschavot. De enige vraag die ons nog rest is hoelang houdt Bernard dit nog vol nu de jaren ook bij hem beginnen te tellen. Wordt hij de Vasili Smyslov van Promotie of moet hij al eerder de pijp aan Maarten (zet hem op van Zetten!) geven. Of breekt nu het tijdperk van Rachid Schrik of wie weet van Rens Minnema aan. Ik wacht rustig af!

Op de tweede plaats treffen we J. Hagoort aan. Een schaker die ik niet gekend heb maar wiens foto in *Wij hebben geschaakt, dus we bestaan* (2002) van Ruurd Kunnen te vinden is. Acht keer een eerste plaats en waarschijnlijk ook nog wat tweede en derde plaatsen maar die heb ik niet kunnen achterhalen. Op nummer drie treffen we Ben Ahlers aan met vlak achter hem Ton de Waal. Twee schakers die altijd glimlachend hun tegenstanders van het bord afschuiven. Enig sadisme is hen niet vreemd zodat zij allebei recht hebben op een plek op het ereschavot.

Tabel 2: De nummers één, twee en drie van de schaakvereniging Promotie

Clubjaar	Schaakjaar	1^e	2^e	3^e
27	78/79	Blankespoor	Broekman	Vromans
28	79/80	Ahlers	Broekman	De Kok
29	80/81	Sieben	Noordhoek	Kalkwijk
30	81/82	Ahlers	Broekman	Blankespoor
31	82/83	Broekman	Blankespoor	Bannink
32	83/84	Kalkwijk	Blankespoor	Meijer
33	84/85	Bannink	Ahlers	Kalkwijk
34	85/86	Meijer	Bannink	Ahlers
35	86/87	Ahlers	Mostert	Bannink
36	87/88	Noordhoek	Bannink	Mostert
37	88/89	Kalkwijk	Bannink	Ten Hoor
38	89/90	Meijer	Nepveu	Mostert
39	90/91	Bannink	Hoorweg	Mostert
40	91/92	Hoorweg	Bannink	Kuipers
41	92/93	Bannink	Nepveu	Kuipers
42	93/94	Bannink	Bij de Vaate	Hoorweg
43	94/95	Bij de Vaate	Broekman	Bakker
44	95/96	Hoorweg	Bannink	Bakker
45	96/97	Bannink	Nepveu	Noordhoek
46	97/98	Bannink	De Waal	Mostert
47	98/99	Ahlers	Bannink	De Waal
48	99/00	Bannink	Ahlers	Kuipers
49	00/01	Bannink	Kuipers	De Waal
50	01/02	De Waal	Bannink	Mostert
51	02/03	Bannink	Broekman	Ahlers
52	03/04	Bannink	Ahlers	De Waal
53	04/05	Bannink	De Waal	Van den Bergh
54	05/06	Bannink	Ahlers	De Waal
55	06/07	Bannink	Landsbergen	Van den Bergh
56	07/08	Bannink	Hennink	Mostert
57	08/09	Van Zetten	Ahlers	Bannink
58	09/10	Bannink	Hennink	Noordhoek
59	10/11	Bannink	Hennink	Van Zetten
60	11/12	Bannink	Noordhoek	Blankespoor
61	12/13	Bannink	Kevlishvili	Van den Bergh
62	13/14	Kevlishvili	Bannink	De Waal
63	14/15	Bannink	Kevlishvili	De Waal
64	15/16	Bannink	Kevlishvili	Kuipers
65	16/17	De Waal	Bannink	Kevlishvili
66	17/18	Bannink	De Waal	Schrik
67	18/19	Werksma	De Waal	Bannink

□

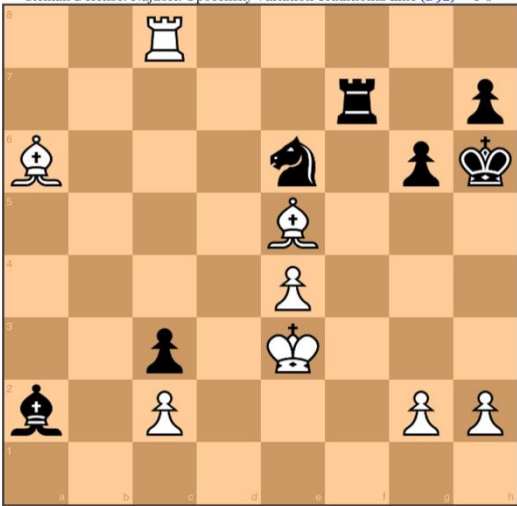
varia	“Planeet Ivanchuk”	Jan Willem Duijzer
--------------	---------------------------	---------------------------

Het is 1 maart 2022. De oorlog om Oekraïne of *de* Oekraïne, zoals men vroeger zei toen het land nog een regio van de Sowjetunie was, is in volle gang. “We are safe” meldt de Facebookpagina van de schaakschool van Vasily Ivanchuk in Lviv. Nog wel. Hoe zou het met Ivanchuk zelf zijn? Hoe zou het zijn in “planeet Ivanchuk”? Zou hij de rust kunnen bewaren nu zijn land zo onder druk staat en zo in tijdnood is? Kan Oekraïne er nog een remise uitslepen? Het lijkt onmogelijk.

Bijgevoegd een partij uit 2009 van Ivanchuk tegen Karjakin, na te spelen op chessgames.com. Beide grootmeesters zijn afkomstig uit Oekraïne, maar inmiddels zijn ze verder van elkaar verwijderd dan ooit. Ivanchuk in Lviv, bedreigd door Rusland, wellicht zelfs aangemeld als soldaat – ik kan me daar geen voorstelling van maken –, Karjakin in Moskou, supporter van Poetin. Meer dan Karpov verdient hij het om op de sanctielijst te staan.

Het is een geniale partij van Ivanchuk: 23. b5! breekt de stelling open, waarna de witte lopers de rest doen. Prachtig gespeeld.

Vasyl Ivanchuk vs Sergey Karjakin
 Corus Group A (2009), Wijk aan Zee NED, rd 8, Jan-25
 Sicilian Defense: Najdorf. Opocensky Variation Traditional Line (B92) · 1-0

Black to move. I

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.♘c3 ♘f6 4.d4 cxd4 5.♗xd4 a6 6.♗e2 e5 7.♗b3 ♗e7 8.O-O O-O 9.♗e3 ♗e6 10.♖d2 ♗bd7 11.a4 ♖c7 12.♗fd1 ♗ac8 13.a5 ♘c5 14.♗xc5 dxc5 15.♖e1 ♗fd8 16.♗xd8+ ♗xd8 17.f3 c4 18.♗a4 ♘d7 19.♖c3 f6 20.b3 ♗c8 21.b4 ♖c6 22.♖a3 f5 23.b5 axb5 24.♖xe7 bxa4 25.♗d1 ♘f8 26.♗d6 ♗e8 27.♗xc6 ♗xe7 28.♗c5 ♗d7 29.♗b6 fxe4 30.fxe4 c3 31.♗f2 ♗a2 32.a6 bxa6 33.♗b8 ♗f7+ 34.♗e3 g6 35.♗d6 ♗f6 36.♗d8 a3 37.♗xa3 ♗g7 38.♗d6 ♗f7 39.♗xe5+ ♗h6 40.♗xa6 ♗e6 41.♗c8 1-0

Ik had me voorgenomen om een artikel te wijden aan het fameuze boekje “Oom Jan leert zijn neefje schaken”, uit 1937, van Albert Loon en wereldkampioen Max Euwe. Mijn oudste zus gaf me onlangs een exemplaar cadeau, een 7^e druk, uit de jaren vijftig, schat ik. Zie bijgaande foto. Als er iemand is die nog een 1^e druk op zolder heeft liggen, dan houd ik me aanbevolen! Ik had van het boek gehoord, maar het nog nooit gezien. Toen ik ging schaken, begin jaren 70, waren de pockets van Bouwmeester populair. Euwe’s boeken niet meer. Onlangs ben ik begonnen om onze bonus-kleinzoon schaakles te geven. Hij is zes jaar oud en weet al feilloos hoe de stukken gaan. Ik probeer hem nu het concept “schaakmat” uit te leggen en heb hem ook al even iets verteld over de promotie van pionnen. Best een moeilijk spel eigenlijk, dat schaken! Gelukkig heeft hij al een keer gedamd, dus het idee van een schijf die de overkant haalt en daar promoveert kent hij al. Albert Loon heeft overigens na het boekje over Oom Jan die zijn

neef leert schaken in 1957 ook een dam-versie gemaakt: "Ook Jan leert zijn neefje dammen". Ook dammen was toen in Nederland heel populair, na het wereldkampioenschap van Piet Roozenburg begin jaren 50 en net voor de opkomst van Sijbrands en Wiersma in de jaren 60 en 70.

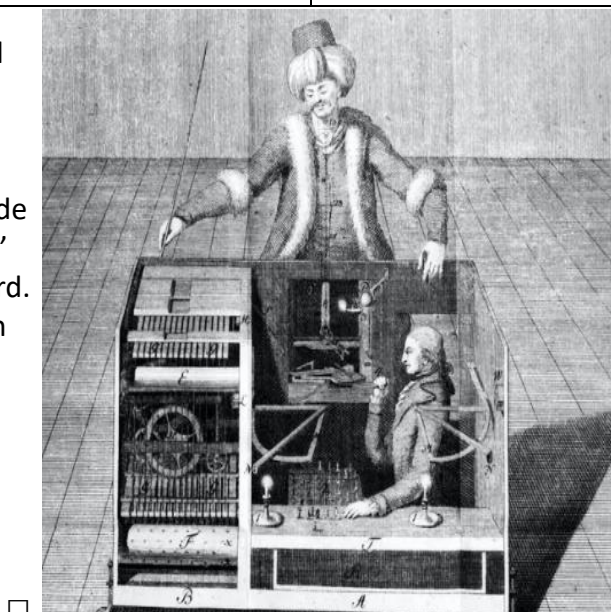

Ik bedenk dat ik met Albert Loon's boeken en Vasily Ivanchuk toch nog een rode draad voor deze bijdrage te pakken heb: de combinatie van schaken en dammen. Jullie weten vast dat Ivanchuk ook een hartstochtelijk dammer is, die door de Nederlandse damwereld omarmd is.

Nu maar hopen dat de vreedzaamheid van beide denksporten snel overslaat naar de wereld van de geopolitiek. Schaken en dammen zijn leuk, zelfs risk is leuk, maar het moet wel spel blijven. En geen ernst worden.

varia	Nutteloze weetjes	Henk Alberts
--------------	--------------------------	---------------------

Zoals bekend win je (televisie-) quizen vooral door zoveel mogelijk 'nutteloze weetjes' te reproduceren. In de quiz 'Met het mes op tafel' van 24 januari werd het hiernaast afgebeelde plaatje getoond met de vraag waar deze machine voor gebruikt werd? De kandidaten gaven de volgende antwoorden: 'schoenpoetsen', 'kleding vouwen' en 'martelen'. Onze lezers weten zeker een beter antwoord. Voor mij spant overigens nog altijd de kroon, wat ik ooit in de quiz '1 tegen 100' zag. Een man gaf daarin aan dat hij weliswaar regelmatig schaakte, maar dat hij toch wel een makkelijke vraag wilde hebben. Die vraag werd: 'hoeveel velden heeft een schaakbord?' De man legde uit dat je ze niet altijd telde, hij zei dat hij het niet zeker wist... en hij schakelde een hulplijn in...

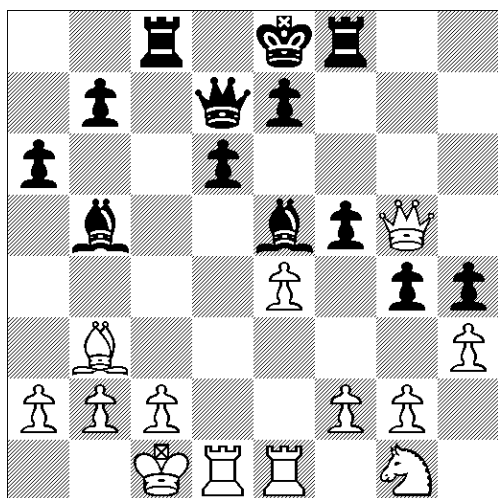

□

<i>partij</i>	Herinneringen aan de HSB-kampioenschappen	FM Bernard Bannink
---------------	--	---------------------------

Joost Mostert werd onlangs voor de 2^e keer HSB-kampioen. Promotie telt nu 3 HSB-kampioenen. Mijn persoontje in 1986 en 1990, Niels Bos in 1989 en Joost Mostert in 2021. In 1980 kwam Joost nog voor Den Haag uit. Het mooie van deze kampioenschappen was dat de kampioen aan de halve finales van het Nederlands kampioenschap mochten meedoen. Hier waren dan 4 plekken voor het Nederlands kampioenschap te verdelen. Ik zelf heb van 1985 tot en met 1992 meegespeeld. Meestal werd in de Kettingstraat achter de Pulchri-studio gespeeld. Het was een gezellig groepsgebeuren waar veel leden van Promotie meespeelden. Henk de Jongh, Henk Noordhoek, Manuel Nepveu, Niels Bos, Arjen Wassenaar, Willem Broekman, Jan Smienk en Jan Smit.

Richard Oranje - Bernard Bannink, HSB 1991

Een van mijn leukste ervaringen was tegen Richard Oranje in 1991. In deze stelling speelde ik het slechte **23. ... f4??** (fxe4 is gelijk). Toen dacht Richard zijn kans schoon te zien en een kwaliteit te winnen met **24. Dg6+?** (hxg4) **Kd8**, **25. Le6??** (Dxg4) maar nu is het uit voor wit want de witte koning is te veel in de steek gelaten.

25. ... La4!, **26. b3?** (Het beste was nog **26. Lxd7 Txc2**, **27. Kb1 Txb2**, **28. Kc1 Kxd7** (dreiging **Tc8+**), **29. Txd6** maar dan staat zwart ook gewonnen.) **26. ... Txc2!!** Verrassing.

27. Kxc2. De witte koning heeft weinig vrienden.

27. ... Dc6+, **28. Kd3 Dc3+**, **28. Ke2 f3+** (grappig dat de pion van de slechte zet 23 nu het winnend voordeel brengt),

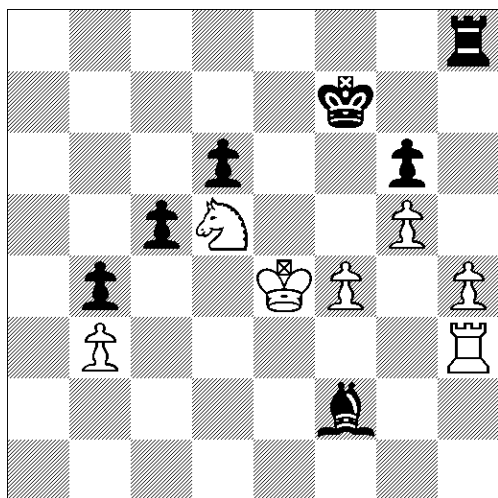
29. Kf1 Lb5+, **30. Lc4 Lxc4**, **31. Lxc4 Dxc4**, **32. Pe2**. Zelfs nu heeft de aanval van zwart nog kracht over **32. ... Lg3**,

33. Ke1 Dc3+, **34. Kf1** (Tdd2 en ik sla 2 keer of f2) **gxh3**,

35. gxh3 Df3 0-1. Ontgoocheld gaf Richard op.

Daarnaast viel mij op dat de partijen vaak spannend waren en in het 4^e uur beslist werden.

Bernard Bannink - Cees Dommisse, HSB 23-02-1990

Cees was een taaie en degelijke speler en na 49 zetten zat er nog niet veel schot in de partij. Ik zette voort met **50. h5 Txb5**, **51. Txb5 gxh5**, **52. f5**. Nu is **52. c4** goed maar dan laat je **b4** wel instaan. Cees deed **52. ... Le1?**, **53. f6 c4?** Maar nu is dit te laat. **Ld2** of **Lh4** is nog steeds gelijk. **54. Kf5 Ke8**, **55. g6** en zwart loopt mat.

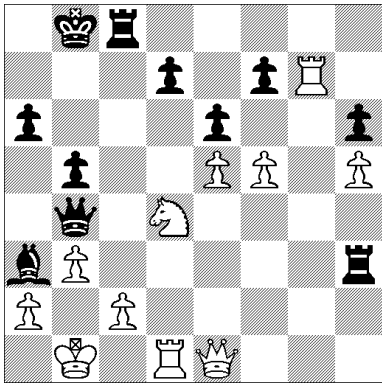
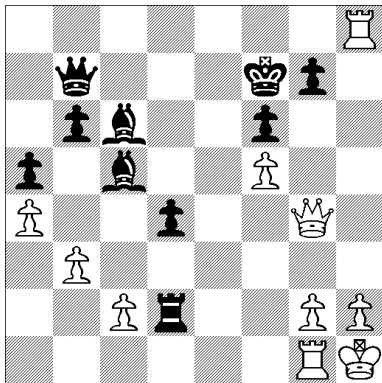
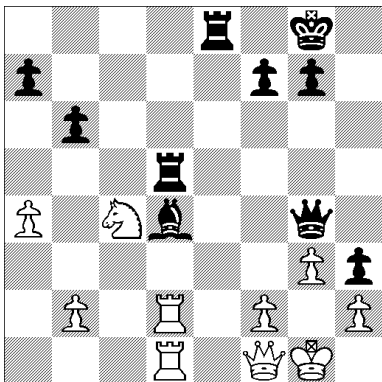
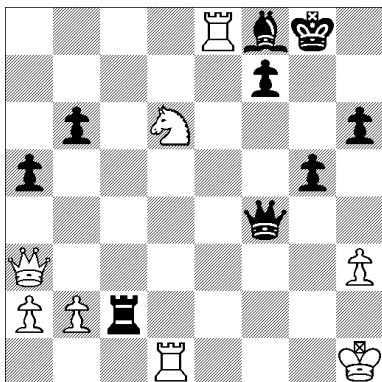
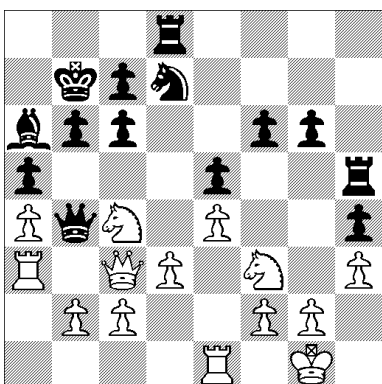
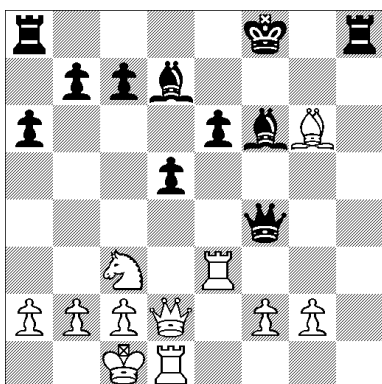
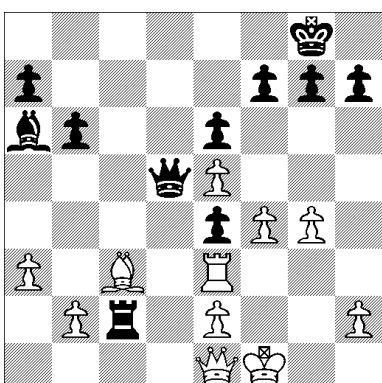
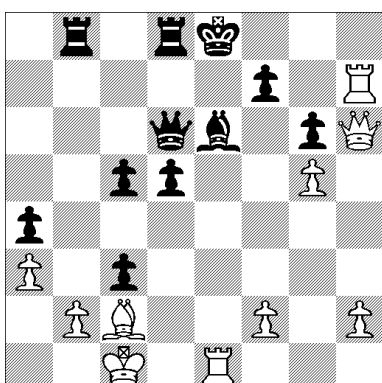
Grappig detail is dat Cees in 1992 ook HSB kampioen is geworden.

Vanaf 1993 zijn we vaak in de zomer een schaaktoernooi gaan spelen en werd de behoefte aan uitdagingen buiten de club minder voor mij persoonlijk en daarmee kwam voor mij een eind aan de persoonlijke kampioenschappen van de HSB. Wellicht als ik over 10 jaar met pensioen ben zoals Joost en Manuel dat ik weer mee ga doen.

Afgezien van de HSB-kampioenschappen heb ik twee keer de halve finales gespeeld maar dat is een ander verhaal.

□

opgaven	Wit/zwart speelt en wint	redactie
---------	--------------------------	----------

 <u>stelling 1</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 2</u> zwart aan zet ●
 <u>stelling 3</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 4</u> wit aan zet ○
 <u>stelling 5</u> wit aan zet ○	 <u>stelling 6</u> wit aan zet ○
 <u>stelling 7</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 8</u> wit aan zet ○
[bron: Hans Ree, NRC]	
oplossingen: → blz. 37	

partijen	Drie toreneindspelen van Rudi	Rudi Matai
-----------------	--------------------------------------	-----------------------

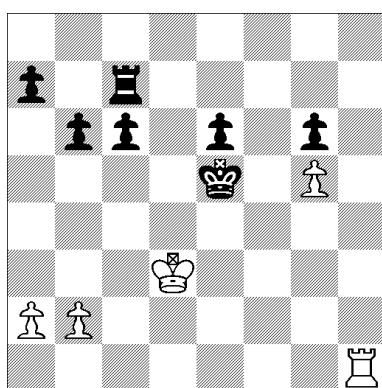
Beste schaakvrienden, in drie opeenvolgende recente partijen werd kwam ik terecht in een toreneindspel. Alle drie waren ze erg interessant. Ik maak jullie graag deelgenoot van mijn avonturen.

Toreneindspel 1

Sipke de Swart – Rudi Matai, interne competitie, groep 2, periode 1, ronde 12; 25 januari 2022

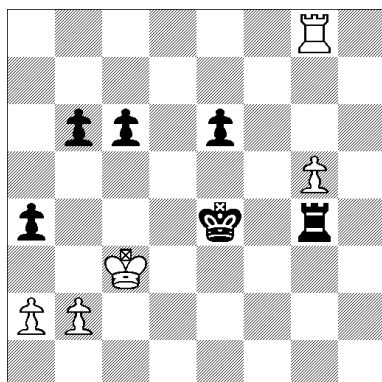
In de laatste ronde speelde ik, met 88 punten, tegen Sipke. Hij had er 100. Sipke stond eerste in groep 2, ik tweede. Een nederlaag kon mij heel misschien nog de Promotie kosten. “Niet verliezen” luidde het devies.

Na een middenspel vol avonturen won ik een stuk en een pion. Ik offerde het stuk voor nog een pion en wikkelde af naar het onderstaande toreneindspel met een pion meer. Dat moest toch simpel gewonnen zijn? Hij had nota bene nog een zwakke pion op g5.

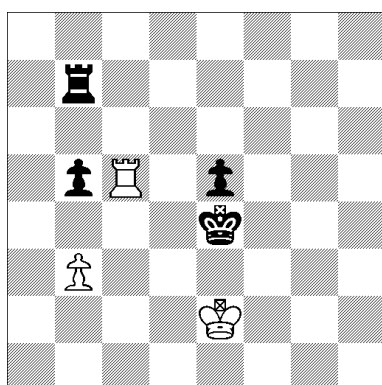

← Stelling na 34. ... Kd6-e5

Er volgde 35. Tf1 Td7+, 36. Kc3 Tg7, 37. Kd3 a5, 38. Tf8 a4, 39. Kc4 Th7, 40. Tf6 Th4+, 41. Kc3 Tg4, 42. Tg6 Kd5, 43. Tg8 Ke4

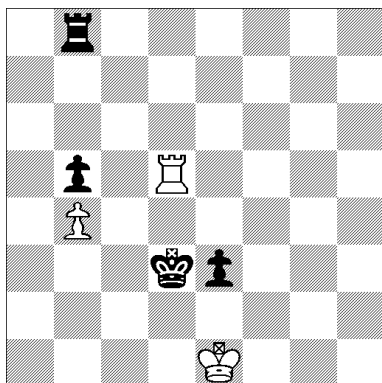

44. g6 e5, 45. g7 b5, 46. b3 axb3, 47. axb3 c5, 48. Tc8 Tg3+, 49. Kd2 Txg7, 50. Txc5 Tb7, 51. Ke2

51. ... Kd4, 52. b4 e4, 53. Kd2 e3+, 54. Ke2 Tb8, 55. Ke1 Kd3, 56. Td5+

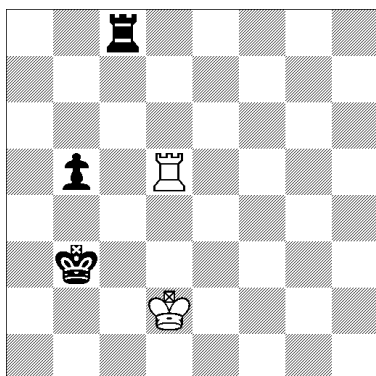

Nu was sterk: 56. ... Kc4!, 57. Te5 Kxb4, 58. Txe3 Td8, en ik denk dat zwart dit wint.

In de partij volgde: **56. ... Kc3, 57. Ke2 Kxb4, 58. Kxe3 Tc8, 59. Kd2 Kb3??**

Een enorme blunder. Met 59. ... Ka4 kon zwart nog steeds winnen.

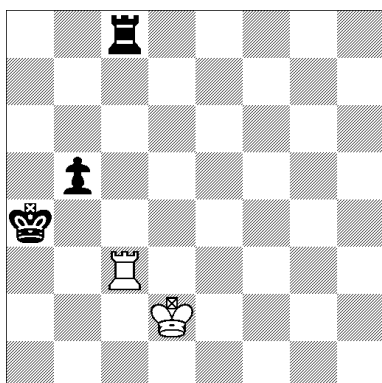

60. Rd3+?? Wit blundert terug!

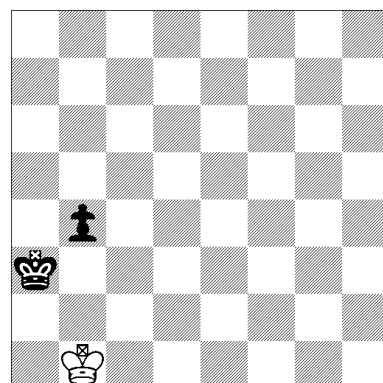
De computer vindt na een half uurtje denken 60. Rxb5+!! met waarschijnlijk remise!

60. ... Ka4, 61. Tc3

Een interessant moment. Wint zwart na torenruil of net niet?

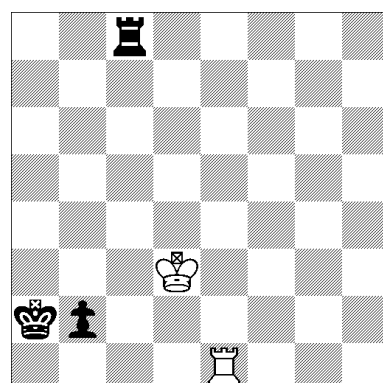

Na 61. ... Txc3, 62. Kxc3 b4+, 63. Kb2 b3, 64. Kb1 Ka3 wordt het remise, maar met 62. ... Ka3, 63. Kc2 b4, 64. Kb1 (zie diagram rechts) en nu 64. ... Kb3! wint zwart simpel.

61. ... Td8?+, 62. Kc1 b4, 63. Tc2 Ka3, 64. Te2 Th8, 65. Kc2 b3+, 66. Kc3 Tc8+, 67. Kd3 b2, 68. Te1 Ka2 (68. ... Tc1 was eenvoudiger).

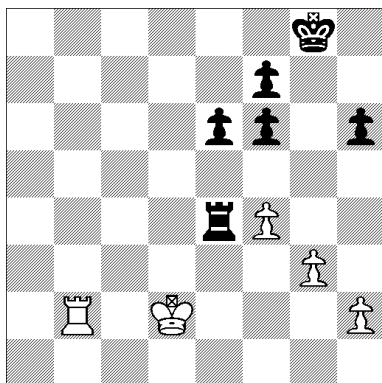
Wit gaf op. Zie diagram rechts. De variant luidt: 69. Te2 Tc1, 70. Th2 Ka1 en de pion promoveert.

Dit was mijn eerste partij in 2022. Promotie naar groep 1 veiliggesteld, voor het eerst na lange tijd. Geen slecht begin van het jaar!

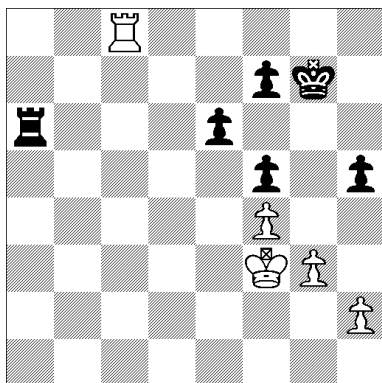
Toreneindspel 2

In de partij erna kreeg ik weer een toreneindspel. Zwart heeft mij overspeeld en een pion gewonnen, en had eerder waarschijnlijk een veel betere stelling kunnen krijgen dan het eindspel dat hij nu heeft.

**Rudi Matai – Jan Brink, HWP Zaanstad 1 – Promotie K2, KNSB 4F;
5 februari 2022**

Wit had zojuist de pion op b2 geslagen. Zwart vervolgde met **38. ... Kg8-g7**. Hij wil dit natuurlijk gaan winnen, met zijn pluspion. Maar hij heeft een dubbelpion en een geïsoleerde h-pion.

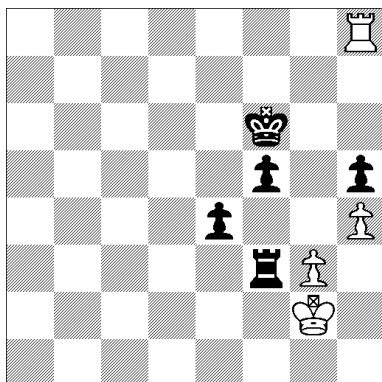

Later ontstond deze stelling.

Zwart had hier met 47. ... h5-h4 wit tot een keuze kunnen dwingen:

- 1) slaan betekent een versplintering van de witte pionnen, zwart kan dan met f7-f6 en daarna e6-e5 gaan werken;
- 2) niet slaan betekent dat zwart op g3 gaat ruilen, en dan gratis van zijn zwakke pion af komt;
- 3) g3-g4 spelen geeft wit na f5xg4 Kf3xg4 een slechte pionnenstelling bij een pion achterstand.

Maar zwart speelde **47. ... Ta2** en wit antwoordde **48. h4**.

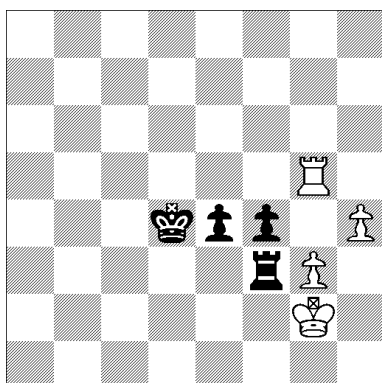

Nog iets later ontstond deze stelling.

Het vervolg was **64. ... f4**, **65. gxf4 Txf4**, **66. Txf5 e3**, **67. Ta5 Txf4** remise.

Maar zwart had ook deze variant kunnen proberen.

64. ... Ke5, **65. Txf5 Kd4**, **66. Tg5 f4** met de volgende stelling.

Deze stelling lijkt me beter voor zwart. U mag uitzoeken of wit hier nog remise kan houden (ik ga dat ook nog doen!).

Mijn tegenstander was een oudere man. Ik had thee voor ons beiden gehaald. Gezien de moeite die hij had met bewegen zou hij niet zelf een drankje voor ons beiden kunnen halen. Dat kwam er dan ook niet. Na de partij vroeg ik hem naar zijn leeftijd. "65-plus" was het antwoord. Toen ik aandrong zei hij: "89!". Dat geloofde ik meteen. Zijn rating is 1875 tegenover 1620 van mij.

Bij deze laatste stelling stelt de redactie overigens voor wit 1. h5 voor.

- 1. ... Txf3, 2. Txf3 fxf3, 3. h6 en wit haalt als eerste dame

- 1. ... fxf3, 2. h6 Tf8, 3. Txf3 met gelijk spel

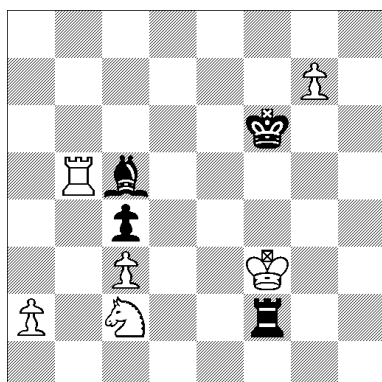
- 1. ... Ta3 (of b3 of c3), 2. gxf3 e3, 3. h6 enz. lijkt ook gelijk.

Het laat zien hoe moeilijk toreneindspelen zijn. Echt iets om zelf uit te zoeken, danwel een klusje voor Fritz.

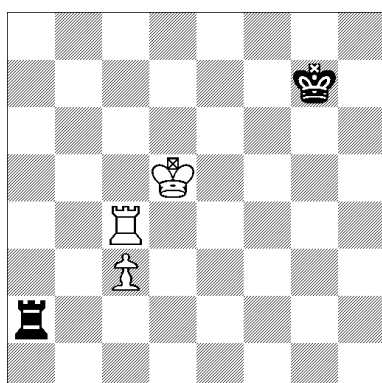

Toreneindspel 3

Rudi Matai – Bram Albertus, interne competitie; 15 februari 2022

Wit had hier moeten spelen: 61. *Ke4 Kxg7*, 62. *Txc5 Txc2*, 63. *Txc4 Txa2*, 64. *Kd5* met de volgende stelling.

Volgens mij is dit gewonnen voor wit.

In de partij volgde 61. *Kg3? Kxg7*, 62. *Txc5 Txc2*, 63. *Txc4 Txa2*, 64. *Tf4 Tc2*, 65. *c4 Kg6*, 66. *Kf3 Kg5*, 67. *Td4 Kf5*, 68. *Ke3 Tc3+*, 69. *Kd2 Th3*, 70. *c5 Kf6*, 71. *Td8 Ke6*, 72. *Td4 Ke7*, 73. *c6 Th6*, 74. *Tc4 Kd8*, 75. *Kd3 Kc7*, 76. *Kd4 Txc6* en remise.

Drie toreneindspelen achter elkaar dus. Probeert Caïssa mij hier iets te vertellen? We gaan er maar eens een boekje bijpakken.

Philidor, Lucena, Saavedra: here I come!

varia	Guido van de Werve in Eye Filmmuseum	Henk Alberts
--------------	---	---------------------

In het Eye Filmmuseum in Amsterdam is onder de titel 'Tastbare futiliteit' een overzichtstentoonstelling over het werk van Guido van der Werve te zien. Guido van der Werve is een in Nederland geboren internationale videokunstenaar. Zijn films gaan over de nutteloosheid van het bestaan en over nietige mens in grootste overweldigende landschappen, het geheel ondersteund door voor de betreffende film zelf gecomponeerde muziek. Alle films van Guido van der Werve hebben een nummer en een ondertitel. Zijn bekendste werk van is Nummer Acht, 'everything gona be alright', gemaakt in 2007, waarin hij zelf stoïcijns over een desolate ijsvlakte loopt, terwijl een gigantische ijsbreker hem op de hielen zit. Deze film is destijds aangekocht door het MoMA (Museum of Modern Art) in New York.

Voor ons interessant is de film Nummer Twaalf, waarin hij geïnspireerd is door schaken en door piano spelen. Nummer Twaalf bestaat uit drie delen. Het eerste deel speelt zich af in de in de Marshall Chess Club in New York, waar Guido van der Werve op de hierbij afgebeelde schaakpiano een schaakpartij speelt tegen grootmeester Leonid Yudasin. Dit instrument is door Van der Werve zelf bedacht en geconstrueerd; als je een zet op het schaakbord uitvoert dan treedt er onder de tafel een mechanisme in werking en ontstaat er pianomuziek. De schaakpiano is overigens ook in het Eye Filmmuseum aanwezig. De delen twee en drie van Nummer Twaalf hebben geen schaakinhoud, behalve dan dat de zetten van de partij - die nog steeds doorgaat - rechts onder in beeld worden weergegeven. De door grootmeester Yudasin gecomponeerde partij eindigt uiteindelijk in een remise. Dit in een - op verzoek van Guido van der Werve - briljante patstelling.

Van der Werve gaf destijds (in 2009) een toelichting waarom het schaakspel een hoofdrol in Nummer Twaalf had gekregen: "Hij laat de nietigheid van de mens zien tegenover de oneindigheid van de wereld om hem heen. Dit wordt geïllustreerd in het eerste deel door het immense aantal verschillende schaakpartijen dat mogelijk is". In deel 2 en deel 3 buigt Van der Werve zich over andere oneindigheidsvraagstukken: het schier oneindige aantal sterren en het stemmen van een piano. De beelden zijn geschoten op Mount St. Helens en ergens op de St. Andreas breuklijn. De motivatie om voor een drieluik te kiezen zit daarbij in een analogie met de drie fasen van een schaakpartij: opening, middenspel en eindspel.

In 2009 was deze film Nummer Twaalf reeds onderdeel van een tentoonstelling onder de titel Minor Pieces ("lichte stukken") in de Hallen in Haarlem. In die tentoonstelling die destijds ook door een aantal leden van de Motiefgroep - waaronder mijzelf - bezocht is werden toen de films Nummer Twaalf, Nummer Zes, Nummer Vier en de schaakpiano uit het oeuvre van Guido ter Werve vertoond.

Momenteel is Van der Werve bezig met een nieuwe film, Nummer Achttien. Het idee ontstond nadat hij een ernstig verkeersongeluk kreeg. De film is sterk autobiografisch en gaat onder meer over zijn zware revalidatieproces. Een deel van de nieuwe film is in de tentoonstelling te zien.

Bij deze tentoonstelling verschijnt ook een boek. In dit boek worden alle werken van Guido van der Werve beschreven en in beeld gebracht. Daarbij benaderen de diverse auteurs het werk van Guido vanuit verschillende perspectieven. En naast een interview en een literaire bijdrage bevat het boek tevens essays over schaken en over de rol van muziek. De prijs is € 29.95. De tentoonstelling is nog te zien tot en met 29 mei 2022.

□

varia	Schakersbedrog? [2]	Nico Peerdeman
--------------	----------------------------	---------------------------

Bijna 100 jaar geleden werd van 16 maart tot 17 april 1924 in New York een sterk bezet internationaal schaaktoernooi gehouden. Dit toernooi was qua speelsterkte vergelijkbaar met de supertoernooien van tegenwoordig. Onder de 11 deelnemers bevonden zich onder andere de toenmalige wereldkampioen Capablanca, de oud-wereldkampioen Emanuel Lasker en de latere wereldkampioen Aljechin. Het toernooi werd een glorieuze overwinning voor Lasker met een score van 16 uit 20.

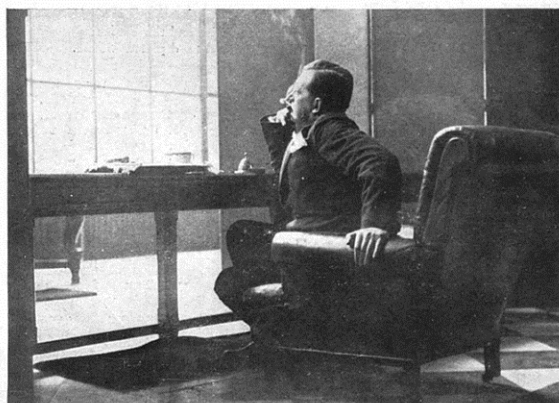
Al ver voor de start van het toernooi werden de voorbereidingen getroffen voor een bijzonder evenement na afloop. Het betrof hier het vestigen van een nieuw wereldrecord blindsimultaan. Dit record stond op naam van de Hongaar Breyer die op 30 januari 1921 tegen 25 tegenstanders verdienstelijk 18½ punt (74%) had behaald. Het is één de vele betreurenswaardige feiten uit de schaakgeschiedenis dat Breyer jong zou overlijden. Nog in datzelfde jaar overleed hij op 28-jarige leeftijd.

Alexander Aljechin zou een nieuwe poging doen het record scherper te stellen door het tegen 26 tegenstanders op te nemen. Al in november 1923 was hij begonnen aan een simultaanttoernooi in Canada waarin ook blindschaakpartijen waren opgenomen. Zo speelde hij op 1 december 1923 al een blindsimultaan in Montreal tegen 21 tegenstanders. Maar ook waren in reguliere simultaans vaak twee blindpartijen inbegrepen. Aljechin mag dan ook met recht een zeer geoefende blindschaker worden genoemd.

Ook bij de vervolgtournee in de Verenigde Staten, die liep van 12 december 1923 tot en met 7 maart 1924, stonden verschillende blindsimultaans over 10 partijen op het programma. Opvallend is wel dat deze tournee relatief kort eindigde voor de start van het grote toernooi in New York.

Aanvankelijk zou de recordpoging direct aansluitend plaatsvinden. Maar uiteindelijk werd de sessie op 27 april 1924 gehouden. Aljechin kon rekenen op sterke tegenstand. De topspelers van de toonaangevende verenigingen uit New York, te weten de Manhattan en Marshall chess clubs, waren aanwezig. Deelnemers moesten wel 5 dollar betalen om mee te mogen doen.

De blindsimultaan begon om 14.00 uur. Na zo'n 9 uur spelen waren slechts 9 partijen beslist (6+ 2= 1-). Eén van de winstpartijen zal later in dit verhaal nog extra aandacht krijgen. Uiteindelijk eindigde de simultaan die 12 uur had geduurd, rond 2 uur in de nacht. De slotscore was: 16+ 5= 5-, in totaal 18½ punt (71%). Opmerkelijk is dat van alle gespeelde partijen van maar vijf de notatie nog bekend is. Dit ondanks het feit dat een overzicht bestaat van alle gespeelde openingen. En dat Aljechin op twee rustmomenten alle posities had opgesomd.

A WONDERFUL RUSSIAN CHESS-PLAYER
Alexandre Alekhine, photographed in the act of playing twenty-eight famous French players simultaneously in Paris with his back to the boards. He won twenty-two games, drew three and lost three. He played without a break for twelve hours.

Tijdens het voorbereiden van dit artikel kwam ik nog deze foto tegen uit *The Graphic* van 7 februari 1925. De foto is genomen tijdens een nieuwe recordpoging in Parijs op 1 februari 1925. Aljechin nam het toen op tegen 28 tegenstanders (22+ 3= 3-).

De foto ademt de sfeer van de eenzame strijd van de blindschaker. En in deze strijd zijn sigaretten onontbeerlijk.

Van de vijf bewaarde partijen is er één partij die onder de titel valt van dit stukje. De partij is ontleend aan het door Aljechin geschreven boek *My best games of chess 1924-1937*; de aantekeningen zijn van Aljechin zelf.

Aljechin – A. Frieman, New York, 27 april 1924.

De allereerste opmerking bij deze partij betreft de naamgeving van de tegenstander. Aljechin geeft aan dat hij tegen S. Freeman heeft gespeeld. In werkelijkheid ging het om A(braham) Frieman, een jonge student vooral bekend om zijn bestuurlijke kwaliteiten.

1. e4 e5, 2. d4 exd4, 3. c3 d5

Zonder enige twijfel de beste verdediging, waarmee zwart gelijk spel krijgt.

4. exd5 Dxd5

Maar hier is 4. ... Pf6 zelfs nog sterker.

5. cx4 Lb4+, 6. Pc3 Pc6, 7. Pf3 Pf6, 8. Le2 0-0, 9. 0-0 Lxc3

Tot zover heeft zwart de beste zetten gedaan, maar deze afruil is fout omdat wits centrum erdoor wordt versterkt. Juist was 9. ... Da5.

10. bxc3 b6

Dit is eveneens niet goed omdat de witte pionnen nu naar voren gaan komen met zowel tempo- als ook ruimtewinst. Beter was 10. ... Lg4.

11. c4 Dd8, 12. d5 Pe7, 13. Pd4

Een effectieve ontwikkeling voorkomend van de zwarte loper op de diagonaal h3-c8.

13. ... Lb7, 14. Lb2

Eenvoudiger was 14. Lf3 of 14. Lg5. Echter, het idee de centrumpion te offeren om tot een ontwikkelingsvoorsprong te komen was zeer verleidelijk.

14. ... c6, 15. Lf3! cxd5, 16. Te1 Te8

In plaats van de gespeelde zet was 16. ... Dd7, 17. Pb5! zeker niet beter.

17. Dd2

NP: Dit is een opvallend moment in de partij. In het boek *Alekhine in the Americas* wordt aangegeven dat Aljechin in zijn boek *On the road to the World Championship* 17. Dc1 geeft. Daardoor wordt het vervolg 17. ... Tc8, 18. Dg5 Txc4, 19. Pe6!! mogelijk. Echter in de bron waarop de notatie van deze partij is gebaseerd is 17. Dc1 vervangen door 17. Dd2.

17. ... Tb8, 18. Dg5 Pg6, 19. Pf5

Hierna kan de aanval nog nauwelijks gepareerd worden. Wits volgende dreiging is het eenvoudige 20. cxd5.

19. ... Txe1+, 20. Txe1 dxc4

Indien 20. ... h6 dan 21. Dg3 met de dubbele dreiging 22. Lxf6 of 22. Pe7+ enz.

21. Lxb7 Txb7, 22. Lxf6 Dxf6

Of 22. ... gxf6, 23. Dh6 Df8, 24. Te8, gevolgd door mat.

Wit kondigt mat in vier zetten aan: 23. Te8+ Pf8, 24. Ph6+ Dxh6, 25. Txf8+ Kxf8, 26. Dd8 mat.

In vele bronnen is dit fraaie slot te vinden. Critici stelden zichzelf de vraag of de slotstelling ook daadwerkelijk op het bord was gekomen. Voor zover bekend gaat het eerste serieuze onderzoek terug naar november 1960.

De aanleiding hiervoor was de eerste publicatie van deze partij in het *American Chess Bulletin* van mei-juni 1924 waar de zet 22. ... gxf6 werd gegeven (en dus niet 22. ... Dxf6).

BOARD NO. 29—CENTER GAMBIT.			
Alekhine, White.	Frieman, Black.	Alekhine, White.	Frieman, Black.
1 P—K4	P—K4	12 P—Q5	Kt—K2
2 P—Q4	PxP	13 Kt—Q4	B—Kt2
3 P—QB3	P—Q4	14 B—Kt2	P—B3
4 KPxP	QxP	15 B—KB3	PxP
5 PxP	B—Kt5ch	16 R—K	R—K
6 Kt—B3	Kt—QB3	17 Q—Q2	R—Kt
7 Kt—B3	Kt—B3	18 Q—Kt5	Kt—Kt3
8 B—K2	BxKtch	19 Kt—B5	RxRch
9 PxB	Castles	20 RxR	PxF
10 Castles	P—QKt3	21 BxB	RxB
11 P—B4	Q—Q	22 BxKt	PxB(a)

White mates in three moves.
(a) Alekhine announced that if 22 QxB, then mate in four, as follows: 23, R—K5ch, Kt—B; 24 Kt—R5ch, QxKt; 25 RxKtch, KxR; 26 Q—Q8 mate.

De bewijsvoering voor het in twijfel trekken van 22. ... Dxf6 is met bovenstaande publicatie relatief eenvoudig sluitend te krijgen. Het *American Chess Bulletin* zat als het ware op de eerste rij om (als eerste) verslag te doen. Veel van de door hen gepubliceerde partijen gingen vaak vergezeld van korte aantekeningen. Zo ook deze partij. Daarbij werd onder (a) nog een variant opgetekend op aangeven van Aljechin.

In het karakter van Aljechin lag opgesloten dat hij schoonheid in hoge mate kon waarderen. Waarschijnlijk zag hij het als een gemiste kans dat zijn fraaie matvariant niet op het bord was gekomen. In zijn partijenverzameling over de periode 1924-1937 zag hij vervolgens een gelegenheid om de waarheid enigszins naar zijn eigen hand te zetten. Een leugentje om bestwil zogezegd. Deze uitleg wordt ook bevestigd door Tim Krabbé in zijn *Nieuwe schaakkuriosa*. In het eerste hoofdstuk met de pakkende titel 'Te mooi om niet waar te zijn' valt onder andere het volgende te lezen. "Aljechin was allesbehalve afkerig van mystificaties... Hoe groot Aljechin ook was, hij wilde zich nog groter doen voorkomen." In dit verband hanteert Krabbé ook de term massa-suggestie. Daarmee doelend op het verschijnsel dat iets lang voor waar wordt aangenomen, terwijl een kritische benadering (snel) anders uitwijst. Iets dergelijks geldt ook voor deze partij.

Tot slot. Het wereldrecord blindschaken is al lang niet meer in handen van Aljechin. Ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling in Chicago scherpte hij nog wel zijn eigen record aan tot 32 partijen (19+ 9= 4-) (73%). Van de Belg George Koltanowski zijn sessies bekend tegen 50 en 56 tegenstanders. Opvallend bij verschillende van deze sessies is het grote aantal korte partijen. De recordwaardige betrouwbaarheid lijkt zeer discutabel. Al surfend op het internet geeft chess.com als record de 48 partijen van de Oezbeekse Amerikaan Timur Gareyev (35+ 7= 6-).

Maar goed, al met al valt nog volop melding te maken van andere interessante voorvallen die onder het thema schakersbedrog zijn onder te brengen. Dus wordt vervolgd.

□

De KNSB-competitie wordt weer hervat en dat betekent dat we weer 'in vorm moeten komen'. Dat bedenken geeft eigenlijk al aan dat het schaken even op een lager pitje stond. Gelukkig scheelt het dat ik online af en toe nog kan spelen en op de vrijdagavond voor de wedstrijd pak ik het boek 'The magic tactics of Mikhail Tal'. Learn from the legends, het zou op dit gebied niet veel beter kunnen.

In het boek wat ik heb mogen lenen van John Tan blader ik even wat na het koffiedrinken en ik ben blij verrast over zulke sprankelende tactiek. Wat is het schaakspel toch bijzonder mooi! Heel veel langer dan een paar diagrammen zal het niet geweest zijn, maar het inspireert toch even en het blijft nog wat nagonzen in mijn hoofd.

Rond de klok van twaalf komen de eerste teamgenoten aan en gaan we richting Robijnstraat in Leiden. Een gezellig autoritje met Jan Willem en het is fijn om de anderen te zien! Op de bewuste zaterdag mag ik aan het 1^e bord plaatsnemen. Daar speelt zich al snel een scherpe strijd af, waarbij ik de keuze heb tussen een terugtocht met het paard, of dapper vooruit, wat een stukoffer zal betekenen. Na enig denkwerk speel ik de dappere zet. Het voordeel van het online *blitzen* is dat je wat minder aan je materiaal vastzit. Soms móet je wel keuzes maken waar je alles achterlaat en op zoek gaat naar de vijandelijke koning.

Het inspireert mij ook wel dat ik teamgenoten prachtige partijen zie spelen. Mannen als Jan Willem, Nico en Paul die flitsende tactiek op het bord toveren. Daarbij speel ik zelf maar wat behoudend en behoor ik meer tot de kleine strategen van het team. Dat laat mooi zien dat diversiteit geen raar begrip is wat soms verkeerd wordt ingezet, maar dat het overal zichtbaar is. Van de natuur, waar alles samenwerkt, tot aan het schaakbord waar zoveel verschillen mogelijk zijn, maar uiteindelijk maar met één doel. Dat soort gedachten gaan dan weleens door je heen als je zit te spelen. Gelukkig blijf ik verder wel bij de les en vanuit een bekende opening komen we al snel op wat minder toegankelijk terrein. Mijn tegenstander reageert, en actie = vandaag reactie.

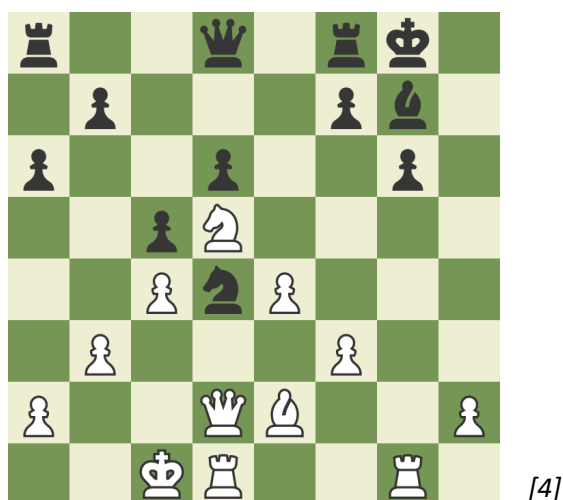
[1]

[2]

Na 13. ... c5 vervolg ik daarom met 14. Pf5. Het thema is bekend van bijvoorbeeld Bezemer-Burg (2011), wat te zien is in diagram 2. In mijn eigen partij speelt mijn tegenstander 14. ... Lxf5, 15. gxf5 Pec6. Met de e-pion slaan is een interessante optie, maar het lijkt mij iets kansrijker om de g-lijn open te maken. De analyse geeft ook wel aan dat wit beter staat hier. Het stukoffer dus geweigerd, maar ik houd een veelbelovende stelling over. Voor 14. Pf5 heb ik wat te lang zitten denken. Hierna kan ik met de optie 17. Kb1 in het voordeel blijven.

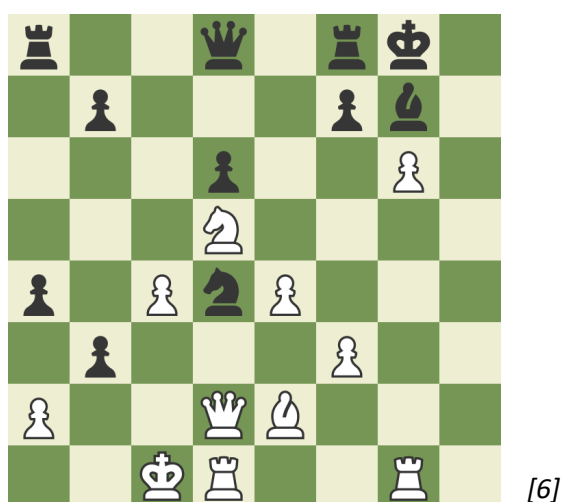

Omdat ik wat minder tijd heb, zoek ik naar geforceerde zetten en de volgende reeks lijkt mij voordeel te beloven. Na nog wat zetten gedaan te hebben, kom ik erachter dat het voordeel als sneeuw voor de zon verdwenen is. Zo voelt het ook, maar ook weer niet. Warm, koud, spanning. Er gaat van alles door mij heen. Na **17. Lxd4 Lxd4**, **18. f6 Pc6**, **19. Dg5** op avontuur, maar na **19. ... h6!**, **20. Dxb6 Lxf6** is het mooie al grotendeels van de stelling. Eerst speel ik **21. Thg1 Lg7**, **22. Df4**, om natuurlijk met de h-pion te stormen. Maar na **22. ... Pd4** besluit ik tot **23. Dd2**, omdat ik op Td2 bang ben voor Da5. Dit gaat helemaal mis en wat een treurig gezicht als ik van diagram 3 naar diagram 4 kijk...

Hier gaan mijn gedachten naar een ander boekje uit. 'Saving lost positions'. Nu bent u natuurlijk benieuwd wat ik daarvan geleerd heb, maar ik heb andere prioriteiten gehad en het boekje nog niet gelezen. De titel blijft mij wel bij, want er is nog van alles mogelijk!

Na de terugzet Dd2 kijk ik vast wat benauwd. Van der Steen heeft goed gespeeld en kan nu met a5! een moker uitdelen. Dat doet hij natuurlijk ook... Wat nu!? Goede raad is duur, maar ik denk aan het boek. Verdedigen is geen optie, want mijn stelling wordt platgewalst voel ik al aan.

Daarom **24. h4!** Gelijk volgt **24. ... a4**, **25. b4** en hier breekt een prachtig moment aan...

De schitterende zet **25. ... Pb3!!** zorgt ervoor dat de witte stelling zo goed als onspeelbaar is. Waarschijnlijk was ik met zo weinig bedenktijd snel ingestort. Maar na **25. ... cxb4**, **26. h5 b3**, **27. hxb4** volgt **27. ... f5**.

Na het slaan op g6 duizelt het aan de mogelijkheden en we zitten met beiden minder dan een minuut aan het bord vastgeklampt. Een prachtige mogelijkheid wil ik u niet onthouden. Met 28. c5!! volgt een daverend offensief wat zwart alleen met behoorlijk nadeel kan afwenden. Maar... na 27. ... f5 keer ik snel terug naar de h-lijn met **28. Th1**.

[7]

[8]

Hierop volgt **28. ... De8**, wat veld e7 nog goed in de gaten houdt en ik ben behoorlijk bang voor De5 met nare gevolgen. Maar ook hier een grote verrassing... Waar fxe4 groot voordeel voor zwart geeft vanwege grappen met e3, is de laatste zet duidelijk niet de beste. 29. Dg5!! is een enorme dreun, gebaseerd op het motief van schaak op e7. Dit had gelijk de partij gewonnen. **29. Th7** lijkt mij ook sterk, dan kan ik offeren op g7 of desnoods nog wat materiaal met Th1 erbij halen. Ondanks dat ik de laatste zetten wat gemist heb, ben ik hier wel wakker. Als hij slaat op g6 volgt natuurlijk Pe7+. Eerlijk gezegd dacht ik dat hij het wel zou zien en ik keek bewust maar niet naar dingen als b2+ om een gedeekte vrijpion op termijn te krijgen. Na **29. ... Pxe2+**, **30. Dxe2** had De5 kunnen volgen...

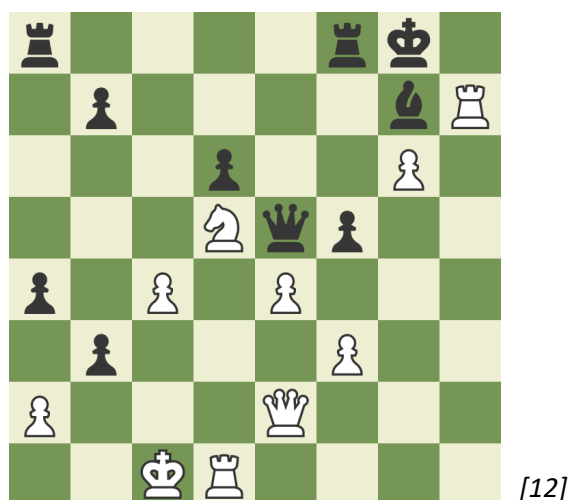
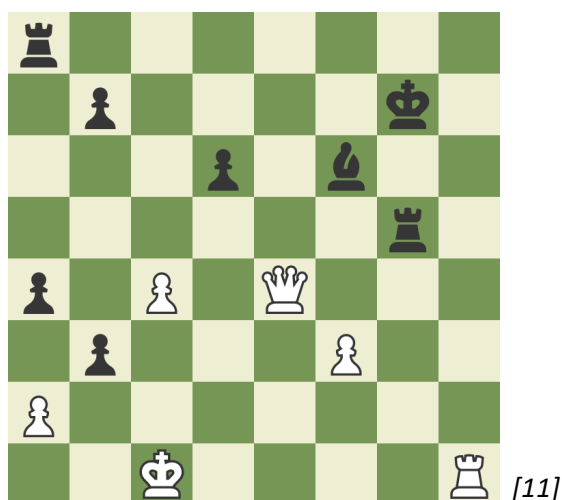
[9]

[10]

Maar wit heeft een werkelijk schitterend antwoord en er is maar één zet die wint. Weer het thema met Pe7 speelt de hoofdrol. In diagram 10 ziet u de resten van wat er is overgebleven na **30. ... Dxc6**, **31. Pe7+ Kxh7**, **32. Pxc6 Kxc6**. Hier gonsde er nog van alles door mijn hoofd en lichaam, want het moet nu wel snel klaar zijn. Slaan op b3 is geen optie en op b2 zit ik ook niet te wachten. Máár de les van het boek stond mij helder voor de geest. Dwingend spelen! **33. exf5+ Txf5**, **34. De6+ Lf6**, **35. Tg1+ Tg5**, **36. De4+ Kh6**, **37. Dh4+ Kg6**, **38. De4+ Kh6**, **39. Th1+ Kg7 1-0** (Dxb7+).

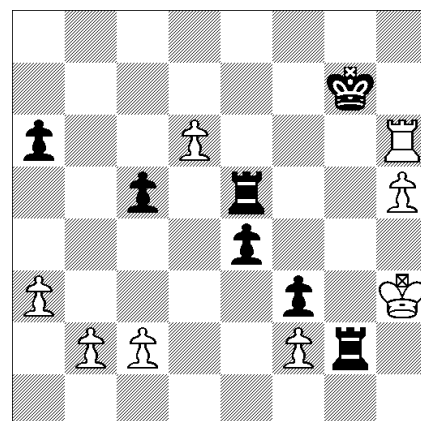
Met de werkelijk schitterende zet 31. Dh2!! is het wit die gelijk de partij beslist. Of ik dit met weinig tijd had gevonden? We zullen het niet weten, ik acht de kans groot dat ik versteend door de vlag was gegaan en dat de partij als een nachtkars was uitgegaan.

We winnen deze ronde met 5-3. Mede dankzij Paul, die een verloren(?) positie behendig weet om te zetten in een gewonnen toreneindspel. Nuttige remises van Jan Willem na origineel spel en van Manuel, die er niet doorheen kan komen, zorgen samen met de winstpartijen van Bernard en Henk voor de benodigde punten. Het is een enerverende dag geweest en we staan bovenaan!

spel- regels	1x of 2x onreglementair?	Rob de Vries
-------------------------	---------------------------------	-------------------------

Rob de Vries - Arie Franke, Promotie H3 - Botwinnik 3, 5 april 2022

Dit is de stelling na **41. d5-d6 Kf7-g7**. Dat wit een toren tegen twee pionnen achter staat is het gevolg van een matdreiging eerder in de partij, die nog net – ten koste van een toren (tegen een pion, dat wel) – kon worden afgewend. Wit heeft nu weinig meer in te brengen; afgezien van het feit dat Th6 in staat dreigt ook nog Txf2 met als gevolg doorlopende vrijpionnen. En d6-d7 helpt ook niet: als wit een dame haalt dan moet hij die meteen weer inleveren: 42. d7 Kxh6, 43. d8D Txh5+, 44. Dh4 Txh4, 45. Kxh4. Wit speelde, "bij gebrek aan beter", **42. Tg6+**, waarna zwart de onreglementaire zet **42. ... Kxg6** speelde, vergezeld van de uitspraak "oh nee, dat mag niet". De klok werd gestopt, de wedstrijdleader (Henk Noordhoek) kwam erbij, de stelling na 42. Tg6+ werd hersteld, en wit kreeg twee minuten extra. Alles volgens het boekje. Vervolgens speelde zwart **42. ... Txg6**, waarna volgde **43. hxg6 Td5**, **44. Kg3 Txd6**. Op dat moment kwam de WL terug bij het bord, en verklaarde dat hij een correctie moest aanbrengen: omdat zwart op zet 42 een onreglementaire zet met zijn koning had gedaan, had hij als vervangende zet een koningszet moeten doen! De stelling na 42. Tg6+ werd opnieuw op het bord gezet, waarna zwart nu vervolgde met **42. ... Kf7** (en vrij snel won).

Na de partij vertelde de WL - na overleg met de toevallig aanwezige HSB-voorzitter Max Kanbier - aan de zwartspeler dat hij (de WL) deze ingreep niet had mogen doen en bood zijn excuses daarvoor aan. Waarom mocht deze ingreep niet? Kennelijk (?) omdat er na de hervatting door beide spelers al twee zetten waren gedaan? Waarop dit gebaseerd is was mij niet duidelijk; ik kon mij zelfs voorstellen dat de zet 42. ... Txg6 zwart's tweede onreglementaire zet was, en dat hij daarvoor eigenlijk een nul had

moeten incasseren (waardoor de teamuitslag 4-4 zou zijn in plaats van 3-5). In het FIDE-reglement kan ik niet vinden dat dit niet zo zou zijn; zowel het niet opheffen van het schaak als het spelen met een verkeerd stuk geldt als onreglementair. De betreffende artikelen zijn de volgende:

3.9.2: Geen enkel stuk mag worden verplaatst als ten gevolge daarvan de eigen koning dan schaak komt te staan of schaak blijft staan.

3.10.2: Een zet is onreglementair als niet aan alle relevante vereisten van artikel 3.1 – 3.9 is voldaan.

4.3: Als de aan zet zijnde speler [...] op het schaakbord, met de bedoeling te zetten of te slaan:

1 een of meer van zijn eigen stukken aanraakt, dan moet hij spelen met het eerst-aangeraakte stuk dat kan worden verplaatst,

2 een of meer van de stukken van zijn tegenstander aanraakt, dan moet hij het eerst-aangeraakte stuk slaan dat kan worden geslagen,

3 [a] een of meer stukken van elke kleur aanraakt, dan moet hij het eerst-aangeraakte stuk van zijn tegenstander met zijn eigen eerst-aangeraakte stuk slaan. [b] Indien dit onreglementair is, dan moet hij het eerst-aangeraakte stuk verplaatsen of slaan dat kan worden verplaatst of geslagen. [c] Als het onduidelijk is of het eigen stuk van de speler of dat van zijn tegenstander het eerst was aangeraakt, wordt het eigen stuk van de speler beschouwd als te zijn aangeraakt vóór dat van zijn tegenstander.

Dit laatste artikel (4.3, sub 3) is wat lastig geformuleerd, vooral de zinsnede die ik met [b] heb gemarkeerd. Hij raakte zowel zijn koning als mijn toren aan, dus moest hij (volgens [a]) mijn toren met zijn koning slaan. Omdat dit onreglementair was moest hij in plaats daarvan òf wel zijn koning verplaatsen, òf wel de witte toren slaan [b], al naar gelang welk stuk het eerst was aangeraakt. Alleen "als het onduidelijk is..." [c] (en dat was het), dan gaat zijn eigen stuk voor; hij moest dus inderdaad met zijn koning zetten.

De overweging van WL Henk Noordhoek:

- Het niet spelen van een aangeraakt stuk is geen onreglementaire zet. Zie artikel 3.10.2 voor de definitie van 'onreglementair'.
- Wanneer de arbiter waarneemt dat een stuk is aangeraakt maar dat niet met dit stuk wordt gespeeld, dan moet de arbiter ingrijpen, ook zonder een claim van de tegenstander. Dat staat letterlijk in "Cursus Scheidsrechter 1" uit 2019, van de KNSB. Helaas heb ik verzuimd meteen in te grijpen, ik greep pas in toen een omstander mij discreet meldde 'Hij moet toch met zijn koning spelen, nu hij zijn koning heeft aangeraakt?'.

Later werd ik door een ervaren arbiter gewezen op artikel 4.8. Daarin staat dat claimen alleen mag wanneer de speler nog geen stuk heeft aangeraakt. Maar hier is het niet de speler die claimt, maar een arbiter die wat traag ingrijpt. Mijn fout is dat ik mij niet meteen heb gerealiseerd dat de speler die de onreglementaire zet deed, de partij voortzette met een ander stuk dan het aangeraakte stuk.

De visie van mede-redacteur en mede-arbiter Henk Alberts:

De redenering van Rob lijkt een beetje op het gedoe met gele en rode kaarten bij Chelsea-Ajax. Zo werkt dat dus niet (tenzij de arbiter de fout maakt). Ik heb er een tijdje naar zitten kijken en twijfel nog steeds of ik het er mee eens ben dat Henk deze ingreep niet had mogen doen (m.i. beetje 'grijs gebied').

Hij heeft ingegrepen (12.6); hij heeft de spelers erop gewezen dat de onreglementaire zet gecorrigeerd diende te worden; hij heeft de bijbehorende sanctie (2 minuten) toegepast; en daarna heeft hij - nadat er twee zetten gespeeld waren - geconstateerd dat de correctie niet correct was uitgevoerd (dat is dus iets anders dan een onreglementaire zet).

M.i. mag de arbiter dan ingrijpen. Of hij moet ingrijpen weet ik niet, zie ik niet beschreven; ik zie in ieder geval nergens dat als hij ingrijpt, dat dat niet meer zou mogen na twee zetten.

□

<i>partij</i>	Mijn beste online-zet ooit	<i>CM Rachid Schrik</i>
----------------------	-----------------------------------	--------------------------------

We mogen gelukkig alweer een tijdje 'in het echt' spelen, veel gezelliger! Toch was het online af en toe best leuk, en soms ook nog redelijk succesvol. De Titled Tuesday van Chess.com is tegenwoordig elke week, en het lukte laatst zowaar een keer (na zeer veel pogingen!) om er in de plus te eindigen. Op LiChess speelt het net wat soepeler, voelt gewoon beter daar. Iedereen is er lekker overrated, wat ook blijkt uit de volgende partij. Geen Team Battle, gewoon zo maar een potje. Zoals vaker met de telefoon gespeeld.

GeilesSchlachtröss69 (2538) – CM Novocane (2417)

Zien we meteen nadeel 1 van online potjes... de naam van de witspeler. Helaas geen Kieseritzky of iets anders memorabels... Hopelijk mag het van Rob!

1. Pf3 Of het klopt weet ik natuurlijk niet, maar ik stelde mijn tegenstander na een paar zetten voor als: zeer sterk maar ook zeer oppervlakkig, deed waarschijnlijk niet echt zijn best omdat hij gewend is meestal toch wel makkelijk te winnen met zijn opening. Geen clubspeler maar een gehaaide online shark! Met dik 2500+, maar die elo kwam deze partij niet helemaal uit de verf.

 c5
2. b3 b6
3. g3 Lb7
4. Lg2 e6
5. 0-0 Pf6
6. c4 d6 Zwart kiest voor een vertrouwde egel-opstelling.
7. Lb2 Le7
8. e3 Pbd7
9. Pe1

Het was een 3 minuten + 2 seconden partij, dus dit zal wel geen op Lxb7 hopende cheapo geweest zijn... toch? Het zou niet zijn laatste merkwaardige paardzet zijn overigens.

 Dc7 In zulke stellingen laat ik liever slaan dan dat ik zelf sla.
10. d3 a6
11. Pc3 Tc8
12. De2 0-0
13. f4

Ik vermoedde dus dat hij dit systeem goed in de vingers had! Hij speelde bijna alles min of meer a tempo. Als hij de tijd krijgt neem hij zwart in een omklemming (the big clamp!) en zet hij mat.

stelling na 13. f4 →

14. ... Tfe8

14. f5? Beetje te gehaast. G4 lijkt logischer, waarna zwart goed uit moet kijken niet onder de voet te worden gelopen.
- d5 Zoekt tegenspel in het centrum. Ik ben (alleen) als schaker netjes/klassiek opgevoed en probeer meestal gezonde zetten te doen en de stelling te verbeteren.
15. e4? Rare zet weer.
- d4 De beide witte lopers kijken nu tegen gesloten diagonalen aan.
- stelling na 15. ... d4 →*
-
16. Pd1 Weer zo'n rare paardzet. Met elke zet komen de witte stukken slechter en de zwarten beter te staan. Het kostte me alleen wel veel tijd!
- Ld6
17. fxe6 Txe6
18. Pf3 h6 In deze stelling wel een nuttige zet.
19. Pf2 De witte paarden hebben de koningsvleugel bereikt en maken zich klaar voor de kill!
- Tce8
20. Lh3 T6e7
21. Pg4? Sprong in het duister.
- Pxg4
22. Lxg4 Pf6 Zwart staat nu erg actief. Wit besluit om nog wat verder te springen.
23. Ph4 Lxg3! Gespeeld met nog een seconde of 20 over! Wit stond klaar voor Txf6 & Pf5 met zijn gebruikelijke easy win. Not today!
24. Pf5 Ook deze weer a tempo zo van 'ik had het wel gezien!' Ja ja.
- Lxh2+! De volledige witte koningsvleugelpionnen zijn van het bord verdwenen. Wit probeert in het hoekje te schuilen met...
25. Kh1 Ik kan me niet herinneren dat ik online ooit een zet uitvoerde die zo heerlijk aanvoelde als de volgende:
- stelling na 25. Kh1 →*
-
- Txe4!!** Een door een pion gedekte centrumpion slaan met een toren zie je niet elke dag. Er zit een MOORDENDE kracht in de zet. Zowel de e-lijn als de a8-h1 diagonaal gaan in één vernietigende klap open.
26. dxe4 Txe4! En ook deze Txe4 mocht er wezen. Er dreigt teveel, en ook nog eens met schaak. Wit bleef consequent en gaf a tempo op! (Txe4 kon trouwens al iets eerder, vanaf zet 22, maar een kniesoor die daar op let!)

□

puzzel	Oplossing kerstpuzzel 2021	Jan Blankespoor
---------------	-----------------------------------	------------------------

Tien Promotianen stuurden een oplossing in van het kerst-rebus-cryptogram met 36 zogenaamde *droedels*. Manuel was dit keer niet de eerste, maar zijn oplossing liet nogal wat te wensen over (tien fouten). De overige negen oplosers vonden zowel alle gevraagde schaaktermen als de uitspraak: **IEDERE GROOTMEESTER WAS OOIT EEN BEGINNER**. Sommige schaaktermen kostten de oplosers nogal wat hoofdbreken, maar we zijn niet voor niets liefhebbers van de denksport! De drie prijzen zullen tijdens de eerstvolgende ledenvergadering verloot worden onder Arie Werksma, Ton de Waal, Bert Ouwens, Gerhard Eggink, Frans Martens, Ben Ahlers, Hamilcar Knops, Pieter Hijma en Johan Bosman. Proficiat!!

En nu de oplossing:

1. Min I Azuur, met Z = T: Miniatuur	19. Twee K om P, met O = A: Tweekamp
2. Z elf Vat, met V = M: Zelfmat	20. Bart T (e) rij, min R wordt Batterij
3. H er D er S na T, met N = M: Herdersmat	21. Over Bolas T in G, met O = E:
Overbelasting
4. Blinde R, met I = U: Blunder	22. Tripelpion
5. Pro Bleek, met K = M: Probleem	23. T op eN, op F eR, met P = R en P = F:
Torenoffer
6. Centrum	24. Na F ruil, min N wordt Afruil
7. Voor Gift wordt Voorgift	25. S in U Liaan, met N = M en I = T:
Simultaan
8. Paar D Zet, Paardzet	26. Aftrek schaap, met P = K: Aftrekschaak
9. Tijd in O op D, min I, min P wordt Tijdnood	27. Haard en strong, met H = P en T = P:
Paardensprong
10. Op M en T, min N, wordt OpMeT,
omkeren wordt Tempo	28. BL in D, Schotel = Schaal, met L = K:
Blindschaak
11. Na T Poten Tien EL, met N = M en zonder
N (van tien) wordt het: Matpotentieel	29. Dam = Barrage
12. Kat na rr en, wordt Narrenkat, met K = M:
Narrenmat	30. C om Pen spatie, min P: Compensatie
13. Dam(e) Vle(u)gel: Damevleugel	31. Op eN in G smal, met M = V: Openingsval
14. GespeRABO, met G = D en B = D:
Desperado	32. Q in VDQS = Kwaliteit
15. Vers laan: Verslaan	33. Slank stel, met S = F en T = P: Flankspel
16. Wit italiaans = Bianco, Warmte engels =
Heat, dus Bianc heat o, met B = F en A = T:
Fianchetto	34. P ennen: Pennen
17. Te(k)stzet: Tekstzet	35. L op Zet, met P = K: Lokzet
18. L op ER paar: Loperpaar	36. Blokken en, met N = R: Blokkeren

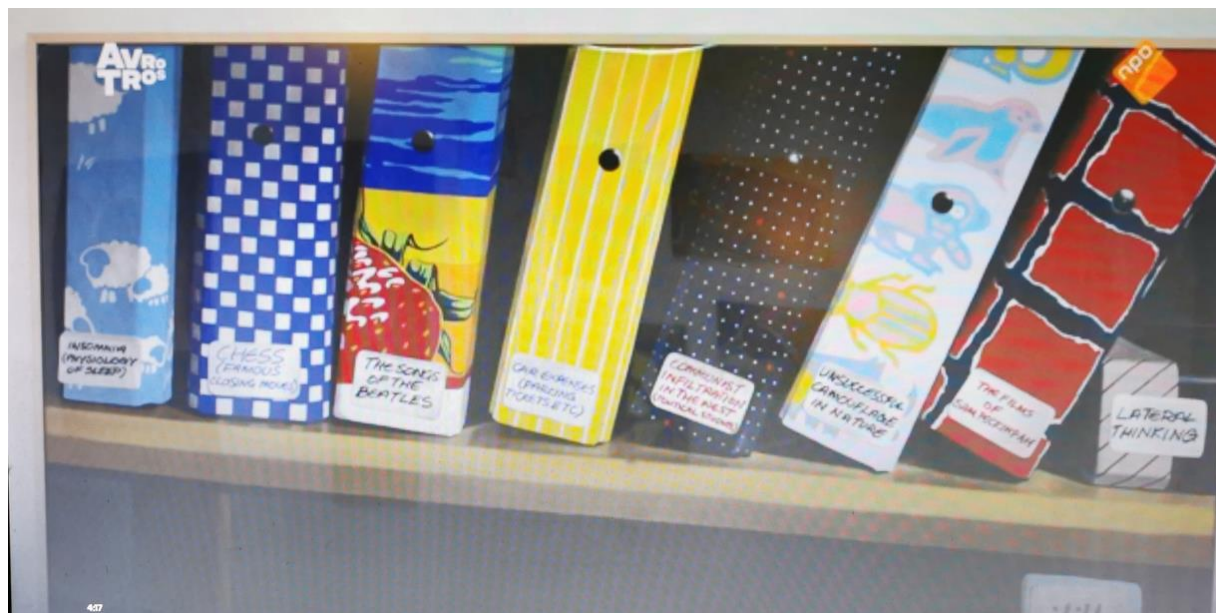
Met dank voor de complimenten!

NB: Op de ALV van 15 maart werd tussen de bovengenoemde goede oplosers geloot wie de prijzen mee naar huis konden nemen. Omdat het dus ging om 'de prijs mee naar huis kunnen nemen' werd bepaald dat prijswinnaars wel aanwezig dienden te zijn. De prijzen gingen uiteindelijk naar: Gerhard Eggink, Pieter Hijma en Frans Martens. Omdat dat eerder (i.v.m. corona) niet gelukt was, werd op dezelfde avond ook geloot voor de prijzen voor de kerstpuzzel 2020. Uit de zeven goede inzenders werd geloot en de prijzen gingen naar Gerhard Eggink, Pieter Hijma en Frans Martens (zoek de verschillen...).

□

varia	Rob Scholte in de Fundatie in Zwolle	Henk Alberts
--------------	---	-------------------------

In museum de Fundatie in Zwolle is onder de titel 'Reproductie verplicht' een overzichtstentoonstelling over het werk van Rob Scholte te zien. De naam van de tentoonstelling vestigt de aandacht op het feit dat Scholte in de kunstwereld bekend staat als de koning van het copyright. Afbeeldingen uit kunst, reclame en dagelijks leven zijn uitgangspunt voor zijn schilderijen. Rob Scholte is in het bezit van een gigantisch archief met beeldmateriaal, zijn 'encyclopedie'. Die beelden schildert hij na. Soms letterlijk, maar meestal verandert hij iets, bijvoorbeeld door iets toe te voegen, te vervormen, of weg te halen, etc. Dit is zijn manier van kritiek leveren en vragen stellen.

In de tentoonstelling hangt ook bovenstaand schilderij. Hierop heeft Rob Scholte een deel van zijn verzameling mappen met allerlei afbeeldingen nageschilderd. Dit inclusief de opschriften op de verschillende mappen. En wat zien wij op de tweede – blauw-wit geblokte map staan: 'Chess (famous closing moves)'. Daarbij kunnen we overigens slechts raden welke fameuze schaakstellingen in deze map zouden kunnen zitten.

Eerder had Rob Scholte een museum in Den Helder. Na een juridische strijd met de gemeente Den Helder werd dit Rob Scholte-museum echter op last van de gemeente gesloten. De kunstwerken verdwenen in een opslag. In het Rob Scholte-museum hing destijds ook de vloerkledenserie 'Faites vos jeux!' te zien. Een serie van vijf meter hoge vloerkleden, die een kopie van verschillende spelen, zoals mens erger je niet, halma, domino en schaken afbeelden. Ook deze vloerkleden zijn in museum de Fundatie te zien (waarbij ik overigens nog niet zeker weet of het schaakbord ook aanwezig is; laat u dus verrassen).

Museum de Fundatie in Zwolle gaf Rob Scholte alle ruimte om fors uit te pakken. En dat heeft hij gedaan! 'Reproductie verplicht' biedt een omvangrijk museaal overzicht van zijn werk en er hangen dan ook zo'n 200 schilderijen in het museum in Zwolle.

De tentoonstelling is nog te zien tot en met 26 juni 2022.

□

<i>varia</i>	Bij de strijd op het schaakbord blijven ziekenhuizen tenminste intact	<i>Chris Schoon</i>
--------------	--	-------------------------

Algemene ledenvergadering, dinsdag 15 maart 2022

Vanwege corona heb ik vorig jaar geen voordracht gegeven. Ik moet zeggen dat ik daar alleen maar positieve reacties op heb gekregen. Twee jaar geleden was ik wél ten volle aan de bak met een beschouwing over het materiaal en aanverwante zaken zoals het bestuur. Ik merkte toen op dat het toenmalige Promotie-bestuur wel erg aan het pluche was gehecht. Russische toestanden. Ja, kandidaten mochten zich wel ter beschikking stellen, maar niemand durfde. Daarom sprak ik de hoop uit dat corona de boel een beetje zou opschudden. Een eerste hoestje had ik toen al bij een bestuurslid waargenomen. En verdomd, wat blijkt, mijn opmerkingen hebben effect gehad. Het ene na het andere bestuurslid trekt aan zijn stutten.

Wel jammer van de voorzitter van de jeugd, Dingeman. Hij vertrekt ook. Het is te begrijpen: hij bemande 14 jaar de drukste baan bij Promotie. Zelf heb ik die klus 11 jaar gedaan. Ik heb het toentertijd van Mildo van Staden overgenomen. Mildo was een echte jeugdleider. Hij dolde en schaakte met de jeugd dat het een lieve lust was. Dat was niet direct mijn ding. Gelukkig bleef Mildo aan en kon ik de organisatorische zaken op mij nemen. Een van de eerste dingen was ouders van kinderen in te schakelen voor bijvoorbeeld het leiden van de interne competitie en de begeleiding bij toernooien. Veel ouders zijn nog steeds betrokken bij de jeugd. Gelukkig waren er altijd voldoende seniorleden voor de lessen ter voorbereiding op een examen. De kers op de taart was elk jaar weer de diploma-uitreiking waarbij het opvallend was dat de ouders trotser waren dan de kinderen.

Jan van der Ploeg, ca. 70-80 jaar, zat ook in mijn ploeg; hij deed de kennismakingscursus. Hij was als een lieve opa. De kinderen hingen aan hem. 'Wit begint' was voor Jan niet altijd logisch. Van hem mochten donker gekleurde meisjes als eerste beginnen, ook al hadden ze zwart. Daarnaast was Jan penningmeester. En zoals het hoort, hij zat op de centen. Maar soms liep dat totaal verkeerd af. Eens kwam hij naar mij toe en zei dat hij een partij schaakborden op de kop had getikt. Hoewel ik het materiaal liever uniform houd, was ik toch benieuwd. Bij een eerste aanblik zag ik al waarom de borden een koopje waren. De cijfers en letters stonden verwisseld op de randen. Het bord ligt dan net zo verkeerd zoals je dat in B-films ziet; inderdaad in die films waarin het altijd mat in één is. "En Jan, wat te doen met de borden?" vraag ik. "We laten de jeugd er mee spelen" zegt Jan, "die merken er toch niets van". De schroothoop leek mij een beter plan. Dus hierbij alvast een waarschuwing voor de nieuwe penningmeester: koop geen schaakmateriaal. En de functie van voorzitter van de jeugdcommissie kan ik bij een ieder van harte aanbevelen. Je krijgt er veel voor terug.

Terwijl wij ons in Nederland bezig hielden met The Voice, met het gerommel bij Ajax en met de zeven vinkjes van Joris Luyendijk, brak ineens oorlog in Europa uit. Waanzinnig. En een verschrikkelijke oorlog met nog steeds de tactiek van verschroeide aarde. De Russische dictator deinst voor niets terug. Hij had veel kunnen leren als hij vroeger spelletjes had gespeeld. Neem het schaken. Een zeer geëmancipeerde vechtsport waarbij de koningin vecht en daarnaast ook nog de koning beschermt. Eigenlijk wat je ook ziet bij het stelletje Maxima en Willem Alexander. Soms zie je ook bij het schaken wel een slachtpartij, maar de ziekenhuizen blijven tenminste intact.

Of neem het spel Stratego, u kent het wel. Een uitermate beleefde oorlogsvoering. Kom je in aanraking met een tegenstander, dan stel je je netjes aan elkaar voor.

"Wie ben jij?"

"Ik ben een sergeant."

“Oh, ik ben een luitenant. Dan is mijn rang hoger en moet jij opstappen.”

En dat doet hij dan gewoon. Zonder morren. Er komt geen geweer bij te pas. En als bijvoorbeeld twee sergeanten elkaar treffen, stappen ze beide op en gaan een biertje drinken. De bommen bij Stratego staan gewoon achter in het veld. Die worden niet op woonwijken gegooid. Nee, de bommen staan trouw de vlag te beschermen. Wat mij betreft is dat de blauw-gele vlag. De bommen staan geduldig te wachten tot ze onschadelijk worden gemaakt. Dat kan alleen een mineur doen. U kent die mannen wel, gehelmd en een stevige snor. Op weg naar de bommen nemen ze nog wel een spion mee om en passant de maarschalk te verschalken. Misschien een goed idee om wat spionnen richting Moskou te sturen.

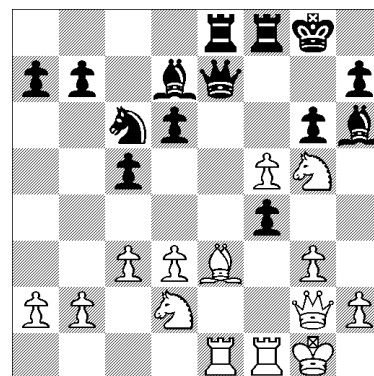
Ik kan er toch niet omheen. Corona. Al twee jaar geen Tata-toernooi voor amateurs. De intekeningen voor 2022 waren al rond, de 1000 liter erwtensoep was net klaar, toen bekend werd gemaakt dat de amateurs niet mochten komen. Wat te doen met de erwtensoep? Het voeren aan de Nederlandse topschakers is te riskant. Dan maar het riool in; misschien neutraliseert het de giftige stoffen van Tata Steel. In de Volkskrant stond een interview met een restauranthouder uit Wijk aan Zee. Hij vertelde over zijn omzetverlies bij het Tata-toernooi vanwege corona. Ik citeer: “De leegte in de straten doet mij pijn. Het is wel een apart slag dat schakerspubliek, een tikkeltje nors, in zichzelf gekeerd. Maar als ze er niet zijn, mis ik ze”.

partij	Eindelijk scoor ik in het Bierteam!	Rudi Matai
---------------	--	-------------------

Zeer erkentelijk ben ik Rens dat ik al drie maal heb mogen invallen in het Bierteam, alias Promotie H2, HSB 1A. Ik wil dan natuurlijk ook wat scoren. In de eerste twee wedstrijden liep ik echter tegen een nul op, erg pijnlijk. Het werd dus tijd voor een overwinning. Die kwam in de invalbeurt tegen Rijswijk 2.

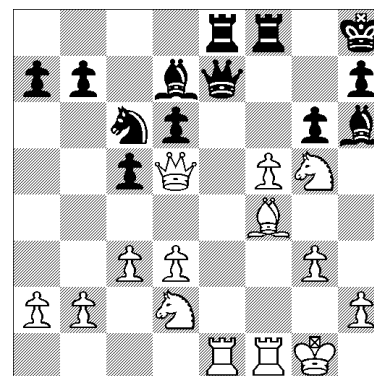
Aloys Kersten – Rudi Matai, Rijswijk, bord 8; 8 maart 2022

1. e4 c5, 2. Pf3 d6, 3. c3 Pf6, 4. d3 g6, 5. Le2 Lg7, 6. O-O Pc6, 7. Le3 O-O, 8. Pbd2 e5, 9. Tc1 Ph5, 10. Pg5 Pf4, 11. Pgf3 Le6, 12. g3 Pxe2+, 13. Dxe2 f5, 14. Pg5 Ld7, 15. f4 De7, 16. Tce1 Tae8, 17. Dg2 Lh6, 18. exf5 exf4 ?!

Wit heeft de opening een beetje slap opgezet maar met 15. f4 laat hij zien zich niet zomaar gewonnen te geven. De stelling is scherp, en ik zag niet dat veld d5 beschikbaar was gekomen voor de gefianchetteerde dame op g2.

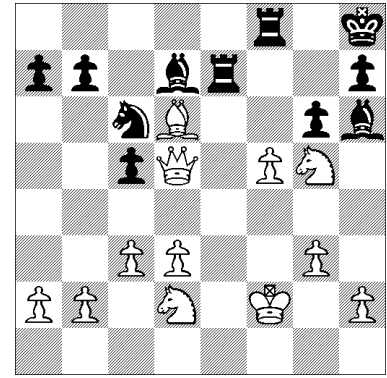
19. Dd5+ (oeeps!) Kh8, 20. Lxf4: een scherpe stelling.

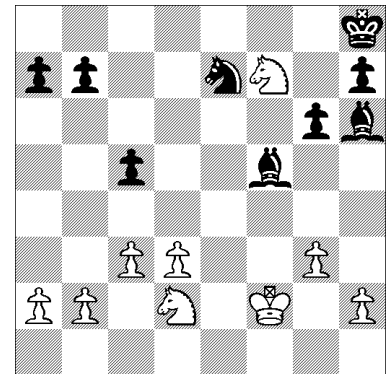
Zwart ruilt nu de dame voor 2 torens. Had ik beter? Ik moet uitkijken voor varianten waarin wit Pf7+ speelt gevolgd door Pxf6 met stukwinst, want met de Lf4 dekt wit veld h6 twee keer!

20. ... Dxe1, 21. Txe1 Txe1+, 22. Kf2 Te7, 23. Lxd6?? →

Wat een stelling! Met 23. Dxd6 Txf5+ had zwart eeuwig schaak gehouden. Maar nu verliest wit een stuk door een foutief nabeeld, hoewel hij de combinatie op zich wel had doorgerekend. Wit had na deze zet nog 16 minuten over, zwart nog 34.

23. ... Txf5+, 24. Dxf5 Lxf5, 25. Lxe7 Pxe7. Dat Te7 gedekt stond door Pc6 had wit wel gezien. 26. Pf7+ (zie diagram →), en nog voordat ik 26. ... Kg7 kon spelen gaf wit op. Dat met 26. ... Kg7 de Lh6 afdoende wordt gedekt had wit niet gezien. Deze loper wordt niet gewonnen, hoogstens geruild. Zwart blijft een stuk voor. **0-1**

Ziehier het foutieve nabeeld. Wit had in zijn hoofd dat Lf4 er nog stond, dan had hij op h6 een stuk gewonnen, ook na 26. ... Kg7. Met die loper op f4 had hij dan een stuk voor gestaan.

Interessant feit is dat mijn tegenstander geen rating heeft. In de HSB-wedstrijd tegen Schaakhuis 1 speelde Rijswijk 2 met 4-4 gelijk, ondanks een ratinggemiddelde van 1648 tegenover 1905! Mijn tegenstander won in die wedstrijd van Paul Regeer (Elo 1793), wiskundeleraar op mijn oude school het Gymnasium Haganum. Zo heb ik met deze partij het Haganum gewroken. En Hamilcar Knops, ook oud-leerling van het Haganum, won voor Promotie H2 op bord 7 ook zijn partij, waardoor hij nu met 1 uit 1 een 100% score heeft voor het Bierteam.

De zaterdag na deze partij vertelde Jaap van den Berg mij dat hij Aloys kende van het ministerie waar ze beiden werken, en dat Aloys een sterke schaker is die op bord 1 speelde in het team van de bedrijvencompetitie. Hij had een tijdje niet geschaakt.

Mijn drie overwinningen als invaller voor het Bierteam vertonen een duidelijk patroon. Ik boek ze in uitwedstrijden met zwart in een gesloten Siciliaan, nadat ik (zeer) dubieus tot verloren heb gestaan. Hieronder deze wedstrijden kort beschreven.

Wedstrijd 1: jaren geleden uit met het Bierteam tegen Wassenaar. Ik op bord 8. Ik kom met zwart gedrukt te staan en krijg een lelijke dubbelpion. Er volgt dameruil, mijn stelling lijkt rijp voor de sloop. Maarten van Zetten is onze non-playing captain, hij komt bij mijn bord kijken en trekt een gezicht alsof hij in een rotte appel bijt in plaats van een heerlijk stuk fruit. Hij heeft de 0 al geteld. Maar kijk, ik vecht, de tegenstander wordt onzeker, en als zich een niet-standaard tactische mogelijkheid voordoet ben ik alert. Ik win de partij, tot verbazing van velen, zeker ook van mijzelf. Eindstand: 4-4.

Wedstrijd 2: tegen Haeghe Ooievaar. Op bord 8 met zwart tegen een oudere heer. Ik verlies na tien zetten door een foutieve combinatie een stuk tegen een pion. Rens kijkt zorgelijk naar mijn gepruts. Wit heeft een ongedekt paard op g5. Na e7-e5 "kijkt" mijn dame naar dit paard, maar wit ziet het niet en ik sla de knol eraf. Zo krijg ik een toreneindspel met pluspion dat ik simpel win!

Wedstrijd 3: de hierboven geanalyseerde partij. Ik stond (denk ik) nergens verloren, maar na 19. Dd5+ was ik de regie volledig kwijt en lag het aan de onbesuisde speelstijl van de tegenstander dat ik nog won.

□

oude doos	Bestaat Promotie?	Edgar H. Kriggen (*)
----------------------	--------------------------	---------------------------------

**25 februari
1997**

'Nepveu bijna bovenaan' had mijn vrouw in de krant gelezen, zei ze. Ja hoor, dacht ik, dat zal ze wel weer verkeerd gelezen hebben. Er zijn zo van die zekerheden in je leven die je vastigheid bieden, en dat is er een van. Ze zal wel weer 'Nemesj bijna bovenaan' gelezen hebben in een stuk over de beklimming van de Mount Everest, of 'Nerveus weer bovenaan' in een stuk over de belangrijkste kwalen die psychologen bij hun patiënten vinden. Ik maakte me niet druk. Als oud-lid van Promotie wist ik toch zeker wel dat dat niet kon. Maar ze hield vol, het was echt waar. 'Nepveu bijna bovenaan'. De schat.

Het deed me wel aan vroeger denken. Die goede, oude tijd, waarin Broekman jaren achtereen kampioen werd, of Blankespoor, of Kalkwijk. Ahlers, natuurlijk! Cayaux! In die jaren was een zekere Manuel Nepveu een topper in de tweede groep. Alles stond vast, je wist waar je aan toe was. Met de komst van Bannink verdwenen die zekerheden en daarmee die goede oude tijden, maar alla, dat was een veel-belovend jeugdtalentje dat snel naar een andere vereniging zou gaan. Maar hij bleef en werd vaker kampioen. Dat was het moment dat ik ben afgehaakt. Maar zo nu en dan volg ik de vereniging nog wel. Soms hoor ik wel eens wat, en een enkele keer kom ik nog wel eens langs, hoewel de laatste twee keren me slecht bevielen.

De eerste keer (zo'n zeven jaar geleden, denk ik) kreeg ik van mijn vrouw te horen dat Henk Noordhoek kansen zou maken op het kampioenschap. Nadat ik was uitgelachen (de schat heeft nou eenmaal geen verstand van schaken) las ik tot mijn verbijstering in de krant dat Noordhoek bijna kampioen was. 'Die berichtgeving in het Streekblad ook altijd!', had ik gedacht, maar uit nieuwsgierigheid was ik toch naar de jaarvergadering gegaan. En ja hoor, Noordhoek werd uitgebreid gefêteerd met zijn kampioenschap. 'Bestaat Promotie?' dacht ik toen voor het eerst. Later bedacht ik dat ze me gewoon voor het lapje hebben gehouden. Leuk toneelstukje, dat kampioenschap. Broekman was natuurlijk de echte kampioen. Met die gedachte kon ik verder leven.

Een paar jaar later was ik toevallig weer in de buurt en ik ging onaangekondigd naar binnen. Het was weer ouderwets gezellig, maar ik kreeg een klap toen ik de stand zag. Na tien ronden stond Eggink bovenaan. Volgens Meijer zou hij binnenkort in het eerste gaan spelen ook! Nadat ik was bijgebracht friste ik mijn geheugen nog eens op. Die Eggink, dat was in mijn tijd toch een middenmoter in de tweede groep met vage openings-ideeën? Bovenaan? Hij? Dat kon niet. Waarschijnlijk heb ik alles gedroomd, want toen ik drie weken later weer kwam stond hij gewoon weer twintigste. Weer een toneelstukje? Bestond Promotie eigenlijk nog wel?

Door al die oude herinneringen was ik toch een beetje uit het veld geslagen door de opmerkingen van mijn vrouw. Er zou daar bij Promotie toch niet weer iets geks aan de hand zijn? Nepveu bovenaan, een fatsoenlijke vereniging zou hier toch tegen optreden? Een paar weken daarna zei mijn vrouw dat ze die middag een vriendin van de vrouw van een neef van de buurvrouw van Nepveu had gesproken, en dat die had gezegd dat het echt waar was, dat Nepveu nu tweede stond bij Promotie, en dat hij bijna eerste stond, en dat hij heel trots was, en dat Eggink en Sewkarannogwat ook heel hoog stonden op de ranglijst. Ze zouden toch niet? Maar het bestuur dan? Zouden die daar niets aan kunnen doen?

Gewapend met een heleboel achterdocht ging ik op een dinsdagavond naar Promotie om poolshoogte te nemen. Ik heb het geweten. Bij binnenkomst pakte ik een blaadje van de stapel. "De Promoot". Dat

heette vroeger toch gewoon "Weekbulletin"? Al die nieuwlichterij ook. En ja hoor. Bannink bovenaan, Nepveu tweede, Eggink en Sewkaransingh zes en zeven. En tot mijn schrik Broekman ook nog op een degradatieplaats! Wat een ellende. Wie heeft dat competitiesysteem in hemelsnaam bedacht? Hoe kan in een bonafide systeem Nepveu bovenaan komen? En Eggink? Sewkaransingh, ach, dat is natuurlijk weer zo'n jeugdtalentje die het een jaartje leuk doet, maar waar je verder nooit meer wat van hoort. En Broekman op een degradatieplaats? En ik las ook nog dat 'Doctor Manuel' schaakles gaf. De arme drommels... "Bier, bier" schreeuwde ik, en gelukkig kon daarin worden voorzien. En wat ik toen zag: alsof ik het zelf had bedacht, geschreven en geregisseerd. Heerlijk, heerlijk.

Wat wilde het geval. Bannink had afgezegd, want hij wilde gaan bridgen. Nooit een echte schaker geweest, die jongen, maar alla. Door een fout bij de wedstrijdleider (Trommel) was dat echter niet doorgekomen en op de indeling van die week stond de partij Bannink - Nepveu. Bij afwezigheid van Bannink zou Nepveu dus een reglementair punt krijgen, en koploper worden. En Trommel was niet te vermurwen. 'Punt is punt', zei hij. Maar toen dit bekend werd ontstond er ergernis onder de schakers, en paniek in de bestuursgelederen. Dit kon toch niet. Dit ging te ver. Het bestuur zette de wedstrijdleider onder zeer zware druk, en om te voorkomen dat hij gelyocht zou worden zegde hij toe dat hij zou proberen Bannink op te sporen. Na een telefonade van een dik kwartier langs allerlei rokerige cafés werd Bannink opgespoord. Hij zat net het slem van zijn leven te spelen (7 sans die er niet in zat, maar er wel uit dreigde te komen) en vond het dus zeer vervelend dat Trommel belde, en hij werd dan ook erg kwaad. Maar toen hij hoorde waar het over ging gooide hij de kaarten er bij neer en spoedde zich naar de vereniging. Daar aangekomen (hij was nog net op tijd) veegde hij in luttele zetten Nepveu van het bord. De vereniging was gered. Bannink, het slem van je leven zal je wel nooit meer spelen, maar, namens heel Promotie, bedankt!

Maar dat was natuurlijk allemaal een toneelstukje, voor mij. Bedankt! Promotie bestaat natuurlijk niet echt.

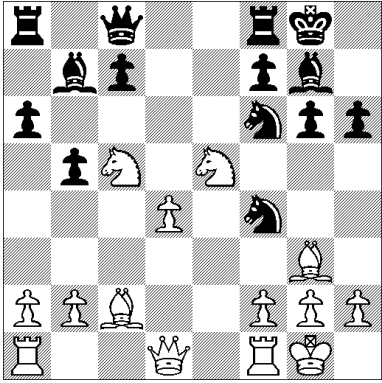
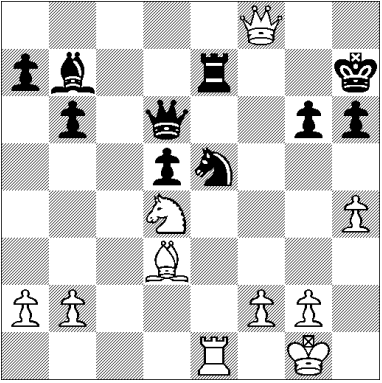
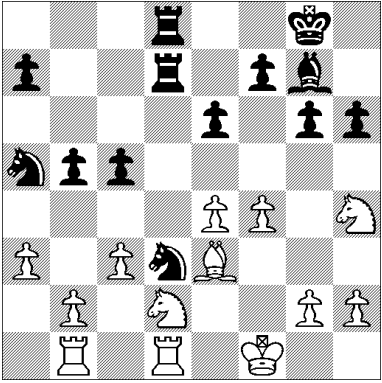
P.S. Het laatste bewijs dat ik nog nodig had om me ervan te overtuigen dat Promotie echt niet bestaat hoorde ik vorige week. Noordhoek zou knockout-kampioen zijn geworden. Hahahahahahahahahahaha!

(*) Voor de jongere lezertjes: Edgar H. Kriggen is een pseudoniem (anagram) van Gerhard Eggink. (**)

(**) Voor de oudere lezers: een anagram of letterkeer is een woord of zin gevormd uit de letters van een ander woord of zin. (***)

(***) Voor de rest: 'Overigens ben ik van mening dat Carthago verwoest moe(s)t worden.'

3 maal "kort maar krachtig" - deel 2

[D] zwart aan zet ● 	[E] zwart aan zet ● 	[F] zwart aan zet ●
[zie ook blz. 1]	bron: Hans Ree (NRC)	oplossingen: → blz. 37

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 1 en 36)

stelling A 1. ... Lf1! (dreigt 2. ... Dg2#) 2. Txf1 (2. Kxf1 Dh1#) 2. ... Lxf2+ 3. Txf2 Dxc4 0-1	stelling B 1. Dc6! (dreigt 2. Ta8#) 1. ... bxc6 2. bxc6 en snel mat	stelling C 1. Dxa7+ Dxa7 2. Pc7# mat
stelling D 1. ... Dh3! (dreigt 2. ... Dg2#) 2. gxh3 Pxb3# mat	stelling E 1. ... Pf3+! 2. Pxf3 (2. Dxf3 Txe1+, 3. Lf1 La6 0-1) 2. ... Txe1+ 3. Pxe1 Dxf8 0-1	stelling F 1. ... Pxb2 2. Txb2 Pc4 0-1 (dreigt Pxb2 en Pxe3+; 2. ... Pxc4, 3. Txd1+ Kf2, 4. bxc4)

Wit / zwart speelt en wint (blz. 14)

stelling 1 1. ... Th1 2. Tg1 (2. Dxb4 Txd1#) (2. Dxb4 Dc3 0-1) 2. ... Tg1 0-1 (bijv. 3. Dxb4 Dc3)	stelling 2 1. ... Lxg2+ 2. Tg2 Dg2+ 3. Dg2 Td1+ 4. Dg1 Tg1+ 5. Kxg1 d3+ 0-1 (6. Kf1 dxc2)
stelling 3 1. ... Lxf2+ 2. Dxf2 (2. Kxf2 Tf5+ 0-1) (2. Txf2 Txd1 0-1) 2. ... Dxd1+ 3. Txd1 Txd1+ 4. Df1 Tee1 0-1	stelling 4 (<u>Vidmar - Euwe</u> , Karlsbad 1929) 1. Txf8+ Kxf8 2. Pf5+ Kg8 3. Df8+ 1-0 (3. ... Kxf8, 4. Td8#) (3. ... Kh7, 4. Dg7#)
stelling 5 1. Pxa5+ 1-0 (1. ... bxa5, 2. Tb3) (1. ... Dxa5, 2. b4)	stelling 6 1. Pxd5 exd5 2. Te8+ Lxe8 3. Dxf4 1-0
stelling 7 1. ... Txe2 2. Txe2 e3 (dreigt 3. ... Dh1#) 3. Kg1 Lb7 0-1	stelling 8 1. Txf7 (dreigt 2. Txe6+ Dxe6, 3. Df8#) 1. ... Kxf7 2. Lxg6+ Kg8 3. Dh7+ Kf8 4. Dh8+ Ke7 (4. ... Lg8, 5. Dh6#) 5. Dg7# mat

Agenda t/m zomer 2022

april 2022

di 12 april	19:45	[22] periode 3 - ronde 1	Promotie H1 - SHTV 2
di 19 april	19:45	[23] periode 3 - ronde 2	Promotie HB - Rijswijk (2 ^e r. HSB-beker)
za 23 april	13:00		DSC 2 - Promotie K1
di 26 april	19:45	[24] periode 3 - ronde 3	Promotie H2 - DD 2

mei 2022

di 3 mei	19:45	[25] periode 3 - ronde 4	
di 10 mei	19:45	[26] periode 3 - ronde 5	
di 17 mei	19:45	[27] periode 3 - ronde 6	Promotie H1 - Schaakmat Westland 2
za 21 mei	13:00		Promotie K1 - Leiderdorp 1 Promotie K2 - DD 3
di 24 mei	19:45	[28] periode 3 - ronde 7	
di 31 mei	19:45	[29] periode 3 - ronde 8	

juni 2022

di 7 juni	19:45	[30] periode 3 - ronde 9	
di 14 juni	20:00	rapid- driedaagse	ronde 1, 2, 3
di 21 juni	20:00		ronde 4, 5, 6
di 28 juni	20:00		ronde 7, 8, 9

juli 2022

di 5 juli	20:00	zomer- competitie	ronde 1 + 2	
di 12 juli	20:00		ronde 3 + 4	
di 19 juli	20:00		ronde 5 + 6	
di 26 juli	20:00		ronde 7 + 8	

augustus 2022

di 2 aug	20:00	zomer- competitie	ronde 9 + 10	
di 9 aug	20:00		ronde 11 + 12	
di 16 aug	20:00		ronde 13 + 14	
di 23 aug	20:00		ronde 15 + 16	
di 30 aug	20:00		ronde 17 + 18	

september 2022

di 6 sept	20:00	seizoensopening 2022-2023		
-----------	-------	----------------------------------	--	--